Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

..С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

..мнай 1921 оной ..ин 21-һээ гарана | № 25 (13649) | 1972 оной январиин 30, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

..ЁЛШОДОЙ ..АНГИН ..УБИТА

..ШОД... Энэ үгэ дуулаха бүхэндөө өөрын ..ажал хүдэлмэри, уялга, үүргэ тухай аба.. ..шэбшээд орхндогби. Хүдөө нютагуудта ..аг, мяха, һү, ноохо, таряа Эхэ орондоо ..бэгээр тушаадаг баатар хүнүүдэймнай бү.. ..тай, баяртайгаар ажаллаха, амарха хэрэг.. ..дэ соёлшодой оруулдаг хубита ехэ ааб даа. ..гэжэ хүдэлөө һаамнай, хайшан гэжэ орол.. ..шай, манай ажал хүдэлмэри урагшатай, ..тай байхаб гэжэ мүнөөдэр өөрынгөө һанам.. ..нуудые хэлэхэ хүсэлэнтэйб.

..ондо соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсою.. ..ьездэ хабаадаа бэлэйб. СССР-эй культу.. ..истр Е. А. Фурцева манай ажал хүдэлмэ.. ..га, үүргэ тухай тон һонирхолтойгоор хөө.. ..өө һэн.

..од... Бидэнэй ажал хүдэлмэриин эмхидхэл.. ..мнай байһан эмхи зургаан, ажахынуудай ..һаа, бидэнэй өөһэдын оролдолгоһоо ехэ ..дыдадаг. Би Түгнын сельсоведэй Түг.. ..эгэй соёлой ордоной ажал хүдэлмэри ту.. ..охонсор хөөрэхэмни.

..ордонные даагшаар арбан табан жэлэй ..үдэлжэ байнаб. Энэ хугасаа сээ нэгэ хэ.. ..үй дүршэлтэй бологдоһон гээшэ. Мүнөө үе.. ..элгын сүлөөгүй хаһада «Эрдэм» совхозой ..үртэнүүд дээгүүр тусхай агитбригада яба.. ..оорондын байдал тухай лекци уншана, ..табина, «Түрүү дүй дүршэлэй булан» эм.. ..онишод, малшадтай хөөрэлдэнэ, дурадхал, ..амжануудыень шагнана, дуулана. Мал.. ..шодой ажал гээшэ, сэхыень хэлэхэдэ, ..амар бэшэхэн даа. Эсэтэрээ, үдэр һүни.. ..лэжа ябаһан хүнүүдые урмашуулжа, ойро ..һаань һамааруулха, баясуулха гээшэмнай ..нангин уялга болоно бшуу. Урмашаһан, ..хүхиһэн хүн ажал хэрэгтээ абьяастай.. ..э хүсэтэйгөөр ородог.

..аяхан манай библиотекарь Екатерина Ток.. ..сут хамта һаалиин нэгэдэхи фермэ.. «Түрүү дүй дүршэлэй булан» тэндэ эм.. ..ээр үниинэй юм. «Хүдөө ажахы» гэжэ ..толилогдоһон, оронойнмай түрүү һаали.. ..й дүршэл тухай бэшэһэн статьянуудые ..эбди, тэдэнээ һаалишадай дунда зүб.. ..эбди. Библиотекарьнай номуудые та..

..шаар отара, фермэнүүд дээгүүр ходо яба.. ..г зөөдэ. 1971 оной туршада манай уран ..бүлгэмэйхид, агитбригадынхимнай таби ..ерт хүн зондо харуулһан байна. Үшөө ..XXIV съездэдэ зорюулжа, айхабтар ехэ ..тай концерт олон ажахыда, һуурин га.. ..а табяа һэмди.

..һаяхан январиин 16-да «Сэнхир галхан» ..этэй үдэшые үнгэргэбэбди. Энэ үдэшын ..нь юун бэ гэхэдэ, «Эхэ оронойнмай табан ..ин табан жэл» гэһэн ехэ хөөрэлдөөн бо.. ..Түрүү һаалишад, түрүү гахайшад эн.. ..рээ. Эдир пионернүүд уран горнын, бара.. ..хнасан доро урда гаража, ажалай баатар.. ..аршалба. Һүүлээрнь һаалишад, гахайшад ..лээгээр бодожо, өөһэдынгөө ажалай дүй ..тухай богонихоноор хөөрэжэ үгөө, 1972 он.. ..хэ, ямар уялга абахала байһан тухайгаа ..Совхозой хүтэлбэрилэгшэд түрүүшүүлые ..Суглараһан зуу гаран хүн нэрьемэ альга ..манай артистнуудые угтаба. Драматиче.. ..гоймнай гэшүүд «Зол жаргалтай ябыт ..зүжэг харуулжа, тэндэ сугларагшадые ..уулаа. Һүүлээрнь хатар, танца боложо, ..энэ үдэшэмнай хүхюугээр үнгэрөө һэн. ..үдэшэнүүдые ходо үнгэргэжэ байхаар тү.. ..хараалонхайбди. Үшөө ямар үдэшэнүү.. ..ээр үнгэргэнэбибди?

..э үдэшэлгэ», «Нютагайнгаа хүбүүдые уг.. ..Мэргэжэл тухай хөөрэлдөөн», «Эдэнэрһээ ..Багты!» гэһэн темэтэй үдэшэнүүдые жэл ..дэн дахин үнгэргэнэбди. 1971 ондо '10-да.. ..һурагшадтай суг хамта нимэ үдэшые ..һэмди. Тэрэнэймнай нэрэ — «Газар дайда.. ..зам харгы олон».

..оосоо столнуудые жэрытэр табяабди. Сов.. ..түрүү малшад, хонишод, механизатор.. ..эрээ ерэжэ, тэндэ һууба. Һайхан сай аяга.. ..Мэргэжэл тухай халуун хөөрэлдөөн боло.. ..гээшэнь! Арбадахи класс дүүргэжэ, ажа.. ..замда гарахаяа ябаһан эдир хүбүүд, ба.. ..юун болохо. ямар мэргэжэл шэлэн абаха ..хөөрэлдэнэ. Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлдэ ар.. ..класс дүүргэһэн хүбүүд, басагад түрэл ажа.. ..өө. Мүнөө 4 басагадынь һаалишанаар хү.. ..хүбүүд булад хүлэгүүдые жолоодоно. ..тарилгын, таряа хураалгын халуун ха.. ..полевой стануудаар манай агитбригада ..Дайшалхы хуудаһа», «Сахилгаан», мүн

ханын газетэнүүдые гаргадаг, концерт табидаг байха юм. Энэ талаар бидэнэй хэһэн, ябуулһан ажал яһалашье бии гэжэ би һананаб.

Соёлойнгоо ордоной ажал хүдэлмэри тухай саашань үргэлжэлүүлэн хөөрэһүү. Ордонойнмай дэргэдэ гурбан кружок хүдэлнэ: драмын, дуунай ба хатарай. Эдэнэрнай хирэ болоод лэ Түгнэ, Боом тосхонуудай хүн зондо концертнүүдые харуулдаг юм.

Уран һайханаймнай бүлгэмдэ 45 хүн хабаадалсана. Тэдэнэрэй ехэнхинь — залуушуул. 1971 оной туршада уран һайханай бүлгэмөөрхимнай. Шэтын областёор ябажа ерээ һэн. Агнтбригадануудтамнай хэд эдэбхитэйгээр хабаадалсанаб? Түгнын сельпогой хүдэлмэрилэгшэ Любовь Ивановна, хүүгэдэй ясли-саадые даагша Вера Иванова, ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэ Григорий Трофимов болон бусад отара, гүүртэдэ ходо гаралсажа байдаг. Эдэл нүхэднай шэмээшэгүүдэй хоор эмхидхэхэ хэрэгтэмнай ехэл эдэбхитэйнүүд байһан юм.

Соёлой ордоной дэргэдэхи соведэй ажал хүдэлмэри айхабтар ехэ. Эдэнэрнайл бүхы хүдэлмэринемнай тон наринаар түсэблэжэ, хаана, хэзээ, ямар хэмжээ ябуулга хэхэсэ байһан тухайгаа эртээнһээ зүбшэжэ, хараалжа байдаг.

Һургуулиин һурагшад, хүүгэдтэ зорюулжа ямар хэмжээ ябуулга, үдэшэнүүдые үнгэргэнэбибди? Хүүгэдэй библиотекые даагша Любовь Кузьминична Казаковатай суг хамта тусхай уулзалга, үдэшэнүүдые эмхидхэнэбди. «Хэн болохобиб?», «Минии эхэ эсэгэ — ажалай түрүү хүнүүд», «Эхэ эсэгэһээ жэшээ абанабди» гэһэн темэтэй үдэшэнүүдые үнгэргөө һэмди.

Хүдөө нютагай ажалшад, малшад, хонишодые соёл, культурын талаар хангаха хэрэг — манай гол уялгануудай нэгэн. Тиимэһээ гансашье клубай, библиотекын хүдэлмэрилэгшэд эндэ сэхэ хабаатай бэшэ, энэмнай бүхы олониитын хэрэг гээшэ ааб даа. Ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, дээдэ эмхи зургаануудай ходо туһалжа байгаагүй һаань, бидэнэртэ — соёлшодто нилээд гайтайхан, хүшэр болодог. Жэшээлхэдэ, манай аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой соёлой таһагайхид манай ордондо гэжэ «Автоклуб» гэһэн машина үгөө юм. Тэрээгээрээ хүдөө нютагуудаар ябахадамнай, ехэл һайн байдаг. «Эрдэм» совхозой, сельпогой хүтэлбэрилэгшэд бидэндэ ехэ анхарал хандуулна. Тэдэнэй туһаламжаар манай уран һайханай бүлгэмэйхидтэ гэжэ 49—50 костюм шэнээр оёуланхайбди. Хүгжэмэй бүхы инструмент, баян, гармони, гитара мэтые худалдажа абаад, бидэндэ бэлэглээ һэн.

Иимэ дэмжэлгэтэй туһаламжатай, өөһэдөө оролдоһон соёлшодой амжалта түйлаха байһаниинь лаб тай ааб даа. Зүгөөр эндэ би юу хэлэхээ һананабиб? Би олон нютагуудаар ябажа үзөөб. Зарим газарнуудта харахадамни, клуб, соёлой ордон, библиотекэнүүдынь хүйтэн, задагай, ёһоор түхеэрэгдээгүй байха юм. Үбэлэй хүйтэндэ шонын хүлдэшэхөөр. Тиимэ клубуудай дэргэдэ уран һайханай бүлгэмүүд, кружогууд, хэнэйшье мэдэһээр, хүдэлдэггүй. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, ниитын эмхи зургаануудай ходо туһалжа, дэмжэжэ байгаагүй һаань, ямаршье соёлой ордон, клуб, библиотекэ һайнаар хүдэлжэ шадахагүй ха юм. Тиигээд клубые, библиотекые даагшанар, соёлшодой өөһэдынь эдэбхи үүсхэлгүйгөөр хүдэлдэг һаа, эндэ юуншье бүтэхэгүй. «Хэбтэһэн шулуун доогуур уһан урдадаггүй» гэһэн арадай үгэ эндэ таарана. Оролдосотой, эдэбхитэйгээр хүдэлһэн соёлшод хэнэйшье дэмжэлгэ, туһаламжа олодог, абадаг ха юм.

Бидэнэр-соёлшод ажалша, малша хүнүүдээ үдэр бүхэндэ урмашуулжа, уран дуун, шүлэг, зүжэг, хүгжэмөөрөө баясуулжа, хүдөө ажахын продукци Эхэ орондоо элбэг дэлбэгээр тушааха хэрэгтэнь өөһэдынгөө нангин хубитые үшөө ехээр оруулаял! Түсэбүүднай ехэ. КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд соо шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ тухай һайса хэлэгдээ һэн. Шэнэ үедэ, коммунизмда ажаһууха хүниие хүмүүжүүлхэ гээшэмнай хүндэтэйшье, харюусалгатайшье хэрэг.

П. ПЕРЕЛЫГИНА,
КПСС-эй гэшүүн, Мухар-Шэбэрэй аймагай Түгнын соёлой ордониие даагша, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ.

ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭНЬ ЛАБТАЙ

Тохой гэжэ һууринай захада Оёорой совхозой 2-дохи отделениин ахалагша хонишон Елисеевэй отара үбэлжэдэг юм. Манай эндэ хүрэжэ ерэхэдэ, ахалагша хонишон өөрынгөө нүхэр Екатерина Васильевнатай хурьгадай байха хаамжануудые бэлдэжэ байба. Хонишод хурьга абалгада түгэс бэлэн болонхой.

Малшад хорёодоо 240 центнер үбһэ, 200 центнер зелёнко; мүн бардам хүрэхэ һолоомо асаранхай. Эндэхи хонишод үбэлжэлгэдэ һайн бэлэдхэлтэйгээр оронхой гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

— Манай отарын хонишод февраль һарын эхеэр хурьга абахаар хараална. Хонидоймнай хүсэ шадал һайн. Хурьгалха хонидые тобир тарган байлгабал, һайн түл абтадаг, эхэньшье һүтэй байдаг гээшэ. Тиимэһээ бидэнэр хонидоо халуун намарһаа эхилжэ таряалан дээрэ адуулаабди. Мүнөө хонидоо ойн соорхойдо адуулжа байнабди, — гэжэ нүхэр Елисеев хөөрэнэ.

Константин Михайлович 8 жэлэй туршада эхэ хонидые харууһална. Энэ хугасаада 4 мянга гаран хурьга түлжүүлһэн, 120 центнер нооһо хайшалжа, гүрэндэ тушааһан байха. Елисеев оролдосотой ажалаараа ажахы дотороо мэдээжэ болоһон дүй дүршэлтэй хонишодой нэгэн юм.

Табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ Елисеевэй отарын хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга абаха гэһэн социалис уялгатай. Эндэхидэй хэлэһэн үгэдөө хүрэхэнь лабтай.

В. БАШАРОВ.
Зэдын аймаг.

МЕХАНИЗАТОРНУУД Яков Мануилович Чебунин, Кирилл Изотович Кушнарёв Улаан-Үдын аймагай «Дружба» колхоздо коммунист М. И. Поповой бригадада хүдэлдэг юм. Тэдэ «ДТ-75» түхэлэй хоёр трактор, «ДТ-54» түхэлэй нэгэ трактор заһабарилхые уялгалһан һаа, мүнөө һүүлшынгээ трактор заһажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Я. М. Чебунин, К. И. Кушнарев.
З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ПАРТИЙНА, АЖАХЫН ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

Улаан-Үдэ городой партийна, ажахын эдэбхитэдэй суглаан январиин 28-да боложо, промышленностиин, транспортын, барилгын, холбооной, худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой эмхинүүдэй ажалай дүнгүүд ба 1972 оной зорилгонууд гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар элидхэл партиин горкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. М. Беляков хээ. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ олон хүн хабаадаа.

Үнгэрһэн 1971 оной туршада городой ажалшад, илангаяа хүдэлмэришэн анги, амжалтатайгаар хүдэлжэ гараа. Бүхы тооной промышленна предприятинууд түсэб, даабаряа болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргээ. Тиибэшье 3 предприяти жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй.

Суглаанда хабаадагшад ажалайнгаа дүнгүүдые согсолхо зуураа, дутуу дундануудые элирүүлхэ, усадхаха тушаа онсо анхарал хандуулаа. Промышленна үшөөл олон предприятинуудта голодоһо гаргаха, хүдэлмэриин сагые миил гээхэ ушар, салингай ургалта ажалай бүтээсын ургалтаһаа үлүүлхэ, ажалай бүтээсын ургалтын түсэбые дүүргэхэгүй ябадал үзэгдэдэг байгаа. Эдэ бүгэдые түргоор усадхаха, ажалай эмхидхэл һайжаруулха, журам шангадхаха асуудал үгэ хэлэгшэдэй анхарал ехэ татаа.

Тэрэшэлэн хүн зоной ажаһуудал хангадаг зургаануудай хүдэлмэрине бүри һайжаруулха, арадай хэрэглэлэй эд бараа гаргаха түсэбые шанартайгаар, хүсэдөөр дүүргэхэ тушаа ехэ хөөрэлдөөн болоо.

Эдэбхитэдэй суглаан хэлсэһэн асуудалаараа дэлгэрэнгы шиидхэбэри абажа, 1972 ондо хэхэ зорилгоёо тодорхойлһон байна.

Мүн энэ суглаан дээрэ городой ажалшадай 1972 оной социалис уялга абтаа. СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулан, жэлэйнгээ түсэб, даабариие декабриин 29 болотор дүүргэхэ гэжэ тэрээн соо онсолон бэшээтэй.

Эдэбхитэд Шэтэ, Улаан-Үдэ городуудай хоорондохи социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолоод, 1972 оной шэнэ договор баталаа.

Удаань 1971 оной социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан городой Железнодорожно райондо, предприятинуудта КПСС-эй горкомой, Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг, үнэмшэлгэнүүд барюулагдаа.

М. НИМАЕВ.

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй 1972 оной январиин 25—26-да Прагада болоһон зүблөөнэй дүнгүүд тушаа КПСС-эй ЦК-гай Генеральна Секретарь Л. И. Брежнев толгойлогшотой Советскэ Союзай делегациин тоосоое КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзэбэ.

Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй шиидхэбэринүүд Европо түби дээрэхи түгшүүрилтэ байдалые саашадань һулаpуулха хэрэгтэй бүрин зохилдоно, ниитэ Европын зүблөө бодото дээрэнь бэлэдхэхэ ба зарлаха шухала болоһон эрилтэдэ харюусажа, Европын оронуудай амгалан тайбан хүсэлнүүдые бэелүүлгэдэ шухала үүргэ дүүргэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Европодохи эб найрамдал, аюулгүй байдал, хани харилсаан тушаа Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй абаһан Деклараци болбол амгалан ёһоор зэргэ оршон байха ёһо гуримуудые бэелүүлхын түлөө Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй удаан сагай тэмсэлэй дүршэлые согсолбо, мүн һүүлэй жэлнүүдэй туршада Баруун Европын хэдэ хэдэн оронуудай политикада бии болоһон зохисотой, зүб шэглэлнүүдые хараадаа абана. Европодо боложо байһан һайн хубилалтануудые бэхижүүлхэ, Европын асуудалнуудые саашадань гуримшуулха, Европо түбиин оршон байдалые бата бэхеэр, хүсэдөөр һайжаруулха эли тодо харгы зам Деклараци дотор хараалагданхай.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй шиидхэбэринүүдые КПСС-эй XXIV съездын баталан абаһан эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлэй программын үнэн, зүб, түүхын удха шанартай байһые шэнээр баталһан гэршэ мүн гэжэ харана. Уласхоорондын харилсаануудһаа эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые, хүсэрхэлгэ, мүн зүндөө аашалха ябадал усадхахые хүсэдэг, бата бэхи эб найрамдал, бодото аюулгүй байдал, бэе бэедээ ашатай туһатай үргэн харилсаа холбоонуудые байгуулхаар уласхоорондын ажабайдалые эмхидхэхые хүсэдэг бүхы хүсэнүүд мүнөө энэ программые дэмжэн мэдэржэ байнхай.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Министрнүүдэй Совет эб найрамдалай, Европын ба дэлхэйн бусад районуудай арадуудай аюулгүйн байдалай түлөө тэмсэлдэ социалис хани харилсаанай нэгэдэл бэхижэнэ, Варшавын договорой оронуудай хани харилсаан бүри нягта боложо байна гээд ханангяар тэмдэглэнэ.

Индохитадта США-гай үргэлжэлүүлжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулгануудтай дашарамдуулан, Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй хэһэн мэдүүлгэ болбол Варшавын договорой оронуудай шууд сэхэ хараа бодолые элирхэйлнэ. Тэдэнэр ДРВ-гэй правительствын, Урда Вьетнамай Республикын саг зуурын революционно правительствын, Лаосой патриотическа фронтын, Камбоджын национальна нэгэдэмэл фронтын хуулита эрилтэнүүдые мэдэрһэнэй үндэһэ һуури дээрэ Зүүн-Урдахи Азиин хёмороое түргөөр болюулхые хүсэнэ.

Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй Прагын зүблөөнэй шиидхэбэринүүдые бүрин дэмжэжэ байһанаа КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Министрнүүдэй Совет мэдүүлнэ. Варшавын договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөн дээрэ СССР-эй делегациин хэһэн ажал ябуулга нэгэн дуугаар һайшаагдаа.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Худалдаа наймаае ба тэрэнэй техническэ хангагдасые һайжаруулха зарим хэмжээнүүд тухай

Худалдаа наймаае саашадань һайжаруулха зорилгоор КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет «Худалдаа наймаае, тэрэнэй техническэ хангагдасые һайжаруулха зарим хэмжээнүүд тухай» тогтоол баталан абаба. Худалдаа наймаан болбол арадай ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээе горитойхоноор дээшэлүүлхэ талаар СССР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые дүүргэхэ шухала эрхэ нүхэсэл мүн болоно. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада розничо эд бараанай эрьесэ горитойхоноор ургаа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хубсаһа, гутал, культурно-ажаһуудалай эд бараа хүн зондо худалдалга ехэ болоо. худалдаа наймаанай материально-техническэ бааза һайжараа гээд тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Гэхэ зуура орон доторнай худалдаа наймаан тэрээндэ табигдадаг эрилтэдэ үшөөл харюусанагүй гээд тогтоол соо заагдана.

Худалдаа наймаае, ниитын эдеэ хоолые горитойхоноор һайжаруулха шухала хэмжээ ябуулгануудые абахыень, мүнөөнэй табан жэлэй туршада эд бараанай эрьесын түсэбые, магазинуудые, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые, холодильнигуудые, складуудые, овощехранилищинуудые хүгжөөхэ, тэдэниие мүнөө үеын түхеэрэлгэнүүдээр, худалдаа наймаанай техникээр хангаха түсэбые заатагүй дүүргэхыень, худалдаа наймаае хүтэлбэрилхэ зургаануудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулгада зорюулагдаһан хэмжээнүүдые абахыень, худалдаа наймаанай бүхы зэргын захиргаанай ажал ябуулгые эдэбхижүүлхыень, даалгагдаһан хэрэгэйнгээ түлөө худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые шангадхахыень, хүн зониие хангалгын культурые дээшэлүүлхыень зохихо органуудые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалаа.

Худалдаа наймаае, тэрэнэй техническэ хангагдасые һайжаруулха талаар тодорхой хэмжээнүүд тогтоол дотор хараалагдаа.

СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствын дэргэдэ арадай хэрэглэлэй эд бараанда хүн зоной ямар эрилтэ табигдадаг байһые шэнжэлхэ захиргаан хоорондын совет байгуулагдахань. Тэрэ соведтэ эд бараа гаргадаг предприятинуудай министерствэнүүд болон захиргаануудай, тэрэшэлэн ВЦСПС-эй ба Центросоюзай түлөөлэгшэд орсно. Эд хэрэгсэлнүүдтэ табигдадаг эрилтые шэнжэлжэ үзэхыень арадай хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг министерствэнүүд болон захиргаануудта, худалдаа наймаанай организацинуудта дурадхагдаа.

Нютагай партийна, советскэ, ажахын, профсоюзай органууд худалдаа наймаае, ниитын эдеэ хоолые хүгжөөхэ тухай КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан эмхидхэлэй үргэн ехэ хүдэлмэри дэлгэрүүлжэ, совет хүнүүдые хангаха талаар хүдэлмэри саашадань һайжаруулха байһандаль КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет этигэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

А. ГРОМЫКО ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ ХЭЭ

..ИО. (ТАСС). СССР-эй га.. ..хэрэгүүдэй министр А. А. ..январиин 28-да Японд.. ..конференци хэбэ. Японой ..й, политическэ ажал ябуу.. ..ай хэгдэһэн хөөрэлдөөн ..Япон ба Советскэ Союз хоё.. ..хоорондохи харилсаанай ..нууд гол болгогдон табиг.. ..А. А. Громыко мэдүүлээ. ..ой һайн хүршэ ёһоной, ..арилсаанай харилсаа бай.. ..Советскэ Союз хүсэнэ. ..СССР хоёрой һайн харил.. ..хүн айха ёһогүй. Али ..гүрэн эб найрамдал ба ..рондын түгшүүрилые һу.. ..гэжэ хүсэдэг һаа, Советскэ Союз Япон хоёрой хоорондохи харилсаануудай саашанхи хүгжэлтын бүри һайжархыень дэмжэхэ зэргэтэй. Япон тушаа манайороной, КПСС-эй ЦК-гай, Советскэ правительствын ябуулдаг политическэ хараа шугам болбол түгшүүрилые һуладхааха, уласхоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ гэһэн манай гадаадын политикын юрэнхы хараа шугамһаа эхитэй юм гээд А. А. Громыко онсолон тэмдэглээ. Тиимэһээ Японой зүгһөөшье япон-совет харилсаануудые саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудта мүн лэ иимээр хандахыень бидэнэр хүсэнэбди. Японой зүгһөө хэгдэһэн мэдүүлгэнүүд энэ найдабариемнай баталиа гээшэ.

Пресс-конференци дээрэ А. А. Громыко корреспондентнүүдэй олон асуудалнуудта харюу үгөө.

А. А. Громыко Москвагаа ерээ

Январиин 28-да СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко Токиоһоо Москва бусажа ерэбэ.

Партиин үнэн сэхэ туһалагшад байха

Совет литературын олонациональна отрядай түлөөлэгшэд болохо уран зохёолшод, шэнжэлэгшэд, литературоведүүд гурбан үдэрэй туршада партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй, КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой ёһоор литературно-уран һайханай шэнжэлэлгые саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсээ.

Январиин 28-да. СССР-эй уран зохёолшодой Союзай правлениин пленумэй хүдэлмэриин һүүлшын үдэр А. Т. Алимжанов (Казахстан), Д. Я. Бугаев (Белоруссь), С. С. Чиботару (Молдави), Р. А. Мустафин (Татар), Г. А. Бровман (Москва), С. Г. Асадуллаев (Азербайджан) болон бусад үгэ хэлээ.

Литературно-уран зохёолой шэнжэлэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол болбол совет литература тушаа Коммунис партиин хэр ехэ анхарал хандуулжа байһыень үшөө дахин харуулаа гээд үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Литературно-шэнжэлэлэй, теоретическэ хүдэлмэринүүдые һайшаан дэмжэхын тула эрхим һайн литературно-шэнжэлэлэй түлөө жэл бүриин шан СССР-эй Журналистнуудай союзтай суг хамта тогтоохо шиидхэбэри эндэ абтаба.

Бангладешэй хүтэлбэрилэгшэд баярые хүргэбэ

Бангладешэй Арадай Республикын президент А. С. Чоудри, премьер-министр Шейх Маджибур Рахман СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнидо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинда харюугай бэшэг эльгээбэ. Тэрээн соогоо Бангладешэй Арадай Республикын бэеэ даанхай гүрэниие Советскэ Союзай мэдэрһэнэйнь түлөө үнэн сэдьхэлэй баяр Бангладешэй правительствын, арадай үмэнэһөө тэдэнэр хүргэбэ.

Бангладешые Советскэ Союзай мэдэрһэн ушар хадаа Бангладешэй арадай сүлөөрэлгын тэмсэлые дэмжэһэн, арадуудай хоорондохи эб найрамдал ба хани барисаае совет арадай хододоо дэмжэжэ байһанай гэршэ мүн гээд А. С. Чоудри ба Маджибур Рахманай эльгээһэн бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

СЕМИНАР БОЛОО

Аймагай колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай секретарьнарай семинар һаяхан Гусиноозерск хотодо болоно, тэндэ хэдэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэв.

«Партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин материалнуудтай ажалшадые танилсуулха талаар партийна организацинуудай урда табигдаһан зорилгонууд тухай» асуудалаар элидхэлые партиин Сэлэнгын райкомой секретарь С. Д. Ринчинов хэжэ, энэ асуудалаар юунэй хэгдэжэ байһан тухай, ямар дутагдалнуудай бии байһан түшаа тогтоо.

«Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэридэ анхаралаа саг үргэлжэ табиха» гэһэн асуудал мүн лэ семинар дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

«Партийна эхин организацинуудай хэрэг документнүүдые зүбөөр эрхилхэ тухай» асуудалаар партиин райкомой таһагые даагша Т. В. Синицын элидхэл хээ.

«КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр арадай хиналтын бүлэгүүд болон постнуудай хүдэлмэри эмхидхэхэ тухай» асуудалаар семинар дээрэ мүн лэ ехэ хөөрэлдөөн болоо. Энэ асуудалаар аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ С. Б. Цыбенов элидхэл хэжэ, колхоз, совхозуудтахи арадай хиналтын бүлэгүүд болон постнуудай ямараар хүдэлжэ байһан тухай хэлээд, партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр саашадаа хүдэлмэреэ яажа һайжаруулхаб гэһэн асуудалнуудта тодорхойгоор тогтоо.

Д. ЦЫДЫПОВ,
КПСС-эй Сэлэнгын райкомой таһагые даагша.

КПСС-эй Ахын райкомһоо мэдээсэнэ

Ээлжээтэ хэшээл

КПСС-эй Ахын райкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн партийно-ажахын эдэбхитэдэй гурбан жэлэй һургуулиин ээлжээтэ хэшээл болоно үнгэрбэ. Тэндэ КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1971) Пленумэй дүнгүүд тухай һонирхолтой элидхэл КПСС-эй обкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагшын орлогшо, түүхын эрдэмэй кандидат Д. Б. Шагдуров уншаба.

Хэшээлдэ байлсаһан ажахынуудай болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, колхозуудай бригадирнар, партийна эхин организацинуудай секретарьнар тус элидхэлые һонирхон шагнажа, олон асуудал һураһан, хангалтатай харюунуудые абаһан байна.

Секретарьнарай һуралсал

КПСС-эй райком партийна эхин организацинуудай секретарьнарай ээлжээтэ семинар һаяхан үнгэргэбэ. «КПСС-эй ЦК-гай «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» тогтоолой ёһоор социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ талаар партийна эхин организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» элидхэл КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Д. Марзаев хэбэ.

Партиин райкомой секретарь З. Б. Шагдуров «Үзэл сурталай хүдэлмэриин мүнөө үеын гол шэглэлнүүд ба зорилгонууд тухай» һонирхолтой элидхэл хээ.

Өөһэдынгөө абаһан, мүн партийна дээдэ органуудай тогтоолнуудай дүүргэлтые шалгаха талаар партийна эхин организацинуудай бэелүүлхэ хүдэлмэри тухай КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша Н. С. Урбаев хэлээ.

Удаань секретарьнарай үмэнэ уласхоорондын байдал тухай лекци партиин обкомой лектор, түүхын эрдэмэй кандидат Ю. Н. Болдонов уншаба.

Семинарай түгэсхэлдэ секретарьнар «Коммунизм» колхоздо ошожо, тэндэхи парторганизациин ябуулдаг партийно-политическэ хүдэлмэритэй танилсаа. Колхозой түрүүлэгшэ Г. Н. Аюшеев, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Ж. Д. Самбялов гэгшэд хүдэлмэри тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэһэн байна.

В. ГАЛСАНОВ.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

УРМАШУУЛГА ЗҮБӨӨР ХЭРЭГЛЭН

Социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые улам саашадань һайжаруулха тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые ажалшад һайшаан угтаба. Республикымнай модо бэлэдхэлэй, модо болбосоруулгын, модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэд партиин XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхэ, табан жэлэй түсэбые дүүргэхэ тэмсэлдээ энэ тогтоолые хүтэлбэри болгон, социалис мүрысөө бүри дэлисэ ехэтэйгээр дэлгэрүүлжэ байна.

Модошод табан жэлэй даабаринне болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ оролсоод, тэрэнэй эмхидхэхы, хүмүүжүүлхы нүлөө улам дээшэлүүлһээр. Мүрысөөнэй дүрим баталан абаха, моральна, материальна урмашуулга зүбөөр хэрэглэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Тэрэнэй ехэ удха шанартай, нүлөө ехэтэй байһые хүдэлмэришэд өөһэдынгөө дүй дүршэлһөө ойлгожо абаа гэхээр.

Хоёр-гурбан жэлэй саада тээ республикымнай модо бэлэдхэлэй предприятинуудта ажалай бүтээсэ бага байгаа. Бага комплексно бригаданууд һарадаа дунда зэргээр 1000—1100 кубометр модо бэлэдхэдэг бэлэй. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга боломжонууд хүсэдөөр хэрэглэгдээгүй.

Хандагатайн леспромхозой Алексей Павлович Кудряшовой даадаг бага комплексно бригадын гэшүүд һарадаа 2000 кубометр модо бэлэдхэн таллуулха үүсхэл хэдэн жэлэй саада тээ гаргаа һэн. Түрүү бригадын үүсхэлые үргэнөөр дэмжэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэжэ леспромхозуудай партийна, профсоюзна организацинууд анхараа. Тиигэжэ хандагатайнхидай гаргаһан үүсхэл һайшаагдажа, «хоёр мянгатанай» гэжэ нэрлэгдэһэн мүрысөөн бага комплексно бригадануудай дунда үргэнөөр дэлгэрһэн байна.

Мүнөө Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. П. Кудряшовой бригадын дүй дүршэлые халан абалсаха түрүү дүй дүршэлэй һургуули леспромхоздо эмхидхэгдээ. Республикымнай бага комплексно бригадануудые даагшанар, модо таллуулдаг тракторай трактористнууд эндэ ерэжэ, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха онол арга шудална. «Хоёр мянгатанай» мүрысөөндэ шалгарагшадые урмашуулха мүнгэн шан тогтоогдоо, «Ой модоной хүндэтэ мастер» гэһэн нэрэ зэргэ олгохо дүрим баталагдаа һэн.

Түрүү онол арга шудалха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ гэжэ мүрысэһэн олохон бригаданууд амжалта туйлаа. «Забайкаллес» комбинадай 30 бригада гэхэ гү, али 7-дохи бригада бүхэн нүхэр Кудряшовой бригадынхидтай адли бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг болоо. Мүнөө 100 бригада һара бүхэндэ 1500—2000 кубометр модо бэлэдхэн таллуулна.

Социалис мүрысөөнэй үедэ шэнэ үүсхэл гаргагдадаг гэжэ мэдээжэ. Алексей Павлович Кудряшовой жэшээгээр ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ эхилһэн ондоо бригаданууд бүришье ехэ бүтээсэ туйлаа. Хурамхаанай леспромхозой В. С. Щукинай, В. П. Парамоновой даадаг бригаданууд республика дотороо эгээл түрүүлэн трактораа 1,5 халаанда хүдэлгэжэ эхилһэн юм. Тиигэжэ эдэ бригаданууд һарадаа 3000 кубометр модо бэлэдхэнэ. Тэдэнэй жэшээгээр 9 бригада техникэеэ ашагтайгаар хэрэглэжэ, ажалайнгаа бүтээсэ горитойгоор дээшэлүүлһэн байна.

Хандагатайн, Шулуутайн, Баргажанай, Хурамхаанай леспромхозуудта, Онохойн модоной комбинадта, Буряадай мебелиин, модо болбосоруулгын комбинадта, Сэлэнгын, Байгалай модоной баазануудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ гэһэн мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Мүрысөөндэ хабаадагшад социалис [illegible] лга абаад, арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэнэ. Эдэ предприятинуудта һайн үрэ дүн туйлаһан түрүүшүүлые урмашуулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Тиихэдээ моральна, материальна урмашуулга зүбөөр хэрэглэгдэнэ. Урмашуулга зүбөөр хэрэглэһэн коллективүүд үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ асуудал амжалтатайгаар шиидхэнэ гэжэ дүй дүршэл элирүүлэн харуулаа.

Харин социалис мүрысөөнэй гүрим эртээнһээ зохёогоогүй, баталан абаагүй коллективүүдэй үрэ дүн таһ ондоо байгаа. Горхоной, Ардасаанай, Худанай леспромхозуудай модошод хоорондоо мүрысэнэгүй гэхын аргагүй. Теэд эндэ мүрысөөнэй дүн һайнаар сэгнэлгэдоногүй. Ехэ модо бэлэдхэһэн участок, бригаданудта мүнгэн шан барюулагдаад лэ, ажалайнь экономическа үрэ дүн хүсэд элирүүлэгдэдэггүй байгаа. Мүрысөөнэй удха шанар, нүлөө һайжаруулха, хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ зорилгын табигдаагүй хада тэрэ ёһын тэдыдэ дэлгэрүүлэгдэдэггүй байба.

«Забайкаллес» комбинадай коллективүүд партиин ЦК-гай тогтоол зүбшэн хэлсэхэ зуураа, социалис мүрысөөнэй гүрим дахин хаража үзэһэн, зарим тэды хубилалта оруулһан байна. Мини даабаряа дүүргэһые харaада абаха бэшэ, харин экономическа талаараа ямар үрэ дүнгэй туйлагдаһанай зэргээр коллективүүдэй ажал сэгнэхэ гүрим баталагдаа. Тэдэнэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй үрэ дүн сэгсэлхэдэ, предприятинуудай бодото байдал, үйлэдбэриин оньһожоруулагдамал процесс, шэнэ техникэ гэхэ мэтэ харaада абтана. Коллектив бүхэнэй арга боломжо, зорилго элирүүлһэн гүрим баталагдаа.

Материальна, моральна урмашуулга таарулан хэрэглэхэ асуудалда ёһотой анхарал хандуулагдана. Иимэ урмашуулга хэрэглэхэ ондо ондоо онол арга бии ха юм. Бага комплексно бригада, модо шэрэдэг автомашинын жолоошодой экипаж, рама хэгшэдэй бригаданудта мүрысөөнэй кварталай дүнгөөр «Забайкаллес» комбинадай «Эрхим бригада, экипаж» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдохо болоо. Мүн «Эрхим тракторист», «Эрхим оператор» гэһэн нэрэ зэргэ тогтоогдоо. Хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэгшэдтэ мүнгэн шан барюулагдана.

Комбинадай Хүндэлэлэй самбарта, Хүндэлэлэй дэбтэртэ түрүүшүүлэй нэрэ, обог бэшэхэ, мүн комбинадай болон профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тусхай гүрим баталагдаһан юм.

Бригада, модо бэлэдхэлэй пункт, участок, цехүүдэй хоорондохи социалис мүрысөөнэй гүрим предприяти бүхэндэ хараагдажа үзэгдөө. Тиихэдээ мэргэжэлтэдэй дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ, «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдохо юм. Дүй дүршэлтэй болоһон хүдэлмэришэд, мүрысөөнэй үедэ һайн амжалта туйлагшад «Забайкаллес» комбинадай иимэ нэрэ зэргэдэ хүртэхэ, харин бүри ехээр эрхимлэһэн түрүүшүүл министерство дотороо шалгарһан нэрэ зэргэтэй болохо байна.

Алишье һалбари, ажалда хүдэлмэрилэгшэдтэ мүрысөөндэ хабаадалсаха, материальна, моральна урмашуулгада хүртэхэ арга олгогдоно гэхээр.

Энэ талаар Хандагатайн леспромхозой коллектив һайшаамаар дүй дүршэлтэй болоо. Тэдэнэр урдаа харюусалга ехэтэй зорилго табидаг, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абадаг, тэдэнээ бодото дээрэнь дүүргэжэ шададаг юм. Тэдэнэр ямар аргаар амжалта туйланаб гэхэдэ, социалис мүрысөөнэй нүлөө, тэрэнэй эмхидхэхы, хүмүүжүүлхы үүргыень улам дээшэлүүлнэ. Леспромхозой хүдэлмэришэн бүхэн өөрын уялга абадаг. Партийна, профсоюзай организаци хүн бүхэнэй һанал бодол, эрмэлзэлээр һонирходог, абаһан уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлдэг. Хамтын хэрэгтэ оруулһан туһа нэмэриинь зэргээр хүдэлмэришэн бүхэнэй ажал сэгнэгдэдэг болоо.

Габшагайгаар ажалладаг түрүүшүүл урмашуулагдана. Леспромхозой Хүндэлэлэй самбарта, Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшүүлхэнь, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй аллейдэ фото-зурагаа табюулхань ехэ хүндэтэй, омогорхомо хэрэг гэжэ эндэ тоологдодог. Социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн пункт, цехүүдэй хүндэлэлдэ табан хушуута улаан одон носоогдодог, һуурин түб газарнуудта Улаан туг үргэгдэдэг болоо.

Ажалай алдар солын таһаг леспромхоздо эмхидхэгдээ. Коллективэй социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэнэй түлөө абаһан шангууд эндэ хадагалаатай байдаг. Мүн леспромхоздоо алдаршаһан түрүүшүүлэй дүрэ зурагууд, тэдэнэй дүй дүршэлые харуулһан зүйлнүүд эндэ бии. Олон стенд, диаграммануд предприятиин хуушаң байдалые мүнөөнэй эрхэ байдалтай сасуулжа харуулна. Эндэ хадагалагдаха ондооһье материалнууд мүнөө суглуулагдажа байнхай. Хожомоо энэ таһаг коллективэй алдар солын музей болгогдохо юм.

Дүй дүршэлтэй мэргэжэлтэдые элирүүлхэ, мүн урлан нарижуулагшадай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ конкурс үнгэргэгдэдэг болоо. Үнгэрһэн жэлэй ноябрь соо залуу модо бэлэдхэгшэдэй конкурс үнгэргэгдөө һэн. Респуб[лика]... олон леспромхозуудай [хү]дэлмэришэд тэрээндэ ...саа. Социалис мүрысөөндэ [шал]гарагшадые ёһолон хүндэ... үдэшэ үнгэргэгдэжэ, ... түрүүшүүлдэ Хүндэл[элэй] ... та, улаан вымпел, мүнгэ... яр ёһололой оршон ба[рю]улагдаа. Һайн үрэ ...һан коллективүүдтэ ...бэшэгүүд эльгээгдэдэг.

Моральна урмашуул[гын ...]шье арга эндэ үргэнөөр ...дэнэ. Үйлэдбэриин ... Улаан-Үдэ ерэжэ, ... аргатай болоо. Леспро[мхозой ди]рекци, профсоюзай ... газетэ, журналай зах[иал]ние шагнана. Амара[л]шан, курорт ошохо ш... мүрысөөндэ шалгарагша[д] юм. Мүрысөөнэй т... «Сахилгаан», «Дайша[ршгүй]... һан» саг соогоо гарга[һан тү]рүүшүүлые амаршална.

Леспромхоз үнгэрһэн [жэлэй] ...дахи, 3 дахи кварталай ...гөөр СССР-эй ой модо[ной про]мышленностиин мини[стерство] болон профсоюзай ЦК... нуулгын Улаан тугта ... байна. Тус коллектив ... жэлэй даабарине октя[брь] ... дүүргэһэн тухайгаа ... Тэдэнэр энэ жэлдэ б... салгатай зорилго урд... Нёдондонойхиһоо 100 ... бометрээр үлүү ехэ мо[до] ...дэхэ, сорт сортоороо ... юм.

Моральна, материа[льна урма]шуулга зүбөөр хэрэглэ[жэ ...] лис мүрысөөнэй нүлөө ... лэн, партиин XXIV съез[дын ...] хэбэри бэелүүлхэ гэж[э ...] зоригжонхой.

П. ТЮ...
модошодой проф[союзай]
обкомой сек[ретарь]

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Александр Федотович Кашин Улаан-Үдын авиационно заводто слесареэр хүдэлдэг юм. Тэрэнэй хүдэлдэг цех завод соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг. Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөршье тус цех түрүү зэргэдэ гаража, вымпелдэ хүртэһэн байна. Энэ амжалтада Александр Федотовичой хубита ехэ. Тэрэнэй бүтээһэн зүйлнүүд хододоо эрхим шанартайгаар тушаагдадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Ф. Кашин ажал дээрээ.

С. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЗОРИЛГОНЬ—500 ЦЕНТНЕР

Мүнхэ саһатай Саян уулын хормойдо оршодог Түнхэн нютагта полиин «хатан» кукурузые элбэгээр тарижа, ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ силос дарадаг болоһоор үниинэй. Энэ шэмэ сэхэтэй тэжээл элбэг дэлбэгээр даража абаһанай ашаар мал ажалһаа абтадаг продуктнуудые Эхэ орондоо ехээр тушаадаг болонхой. «Восточные Саяны» колхоздо Владимир Доржиевич Машкиновые танихагүй хүн хомор лэ байха. Энэ нүхэрнай кукурузашанаар 3-дахи жэлээ таһалгаряагүй хүдэлмэрилнэ. Владимир Доржиевич даажа абаһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандаһанай ашаар жэл бүри кукурузын баян ургаса хуряажа абадаг болонхой.

Нүхэр Машкинов 1953 ондо механизаторнуудай курса амжалтатайгаар дүүргэһэнэй удаа түрэл колхоздоо трактористаар ажаллаһан. 1969 ондо Владимир өөрынгөө дураар кукурузашан болоһон намтартай. Энэ нүхэрэй ажал хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэмөөр.

Владимир Доржиевич хэдэн жэлэй туршада 150 гектарта кукуруза тарижа, жэлһээ жэлдэ үндэр ургаса хуряажа абана. Нүхэр Машкинов тарилгын үедэ Балдан Зарбуевтай ажалладаг гүримтэй. Тэдэнэр бүхы ажалаа оньһон техникын хүсөөр бүтээнэ. Звенодо «Беларусь» трактор, кукуруза таридаг сеялкэ, культиватор болон минеральна үтэгжүүлгэ, наг шэбхэ тараадаг машинанууд даалгагдаһан хэй юм. Эдэ техникэдээ звеногойхид техническэ харууһа һайнаар хэдэг, хаһа сагтань һайн шанартайгаар заһабаридаг. Мүнөө үедэ кукурузашад хабарайнгаа тарилгада түгэс бэлэдхэлтэй болонхой.

— Кукурузын полидо 3800 тонно наг шэбхэ гаргагданхай. Поли дээрэ зөөгдэһэн наг шэбхэ жэжэхэн сбоохойнууд соо байхадаа шанараа муудадаггүй юм. Зарим ажахынууд наг шэбхэ гаргахадаа поли дээгүүр тараагаад орхижор хидог гээшэ. Тарилгын үе болотор нара һалхинда үлеэгдэжэ, шаргүй муу болодог. Тиимэ шэбхэ газарта ороходоо ургасада биратай нүлөө үзүүлдэггүй. Наг шэбхые ёһотой үтэгжүүлгэ болгожо хэрэглэхын тулада маанад май һарын эхээр поли дээгүүрээ жэгдээр тараадаг гүримтэйбди. Тарилгын газарта ганса наг шэбхэ зөөгдэнэ бэшэ, харин намартаа хахалагдажа бэлдэгдэдэг. Түнхэн нютагта намарай һаар хахалалгада онсо анхарал хандуулагдадаг. Намартаа хурлалгын һүүлээр кукурузынгаа һели шаблаагүй плугаар, гүнзэгыгөөр хахалнабди. Тарилгын урда тээ, наг шэбхын тараагдаһан хойноонь культиваци хэгдэдэг. «Саг соонь харууһа эмхидхээгүй һаа, һайн ургаса туйлагдахагүй» гэжэ кукуруза ургуулагшад хэлсэдэг гээшэ ааб даа. Ургасы ень буртаг үбһэндэ даруулжархёо һаа, хаанаһаа ургаса абтаха һэм! Энэ харюусалгатай ажалые кукурузын эшын газар дээрэ бултайжа гараагүй байхада хүнгэн борнойгоор б о р н о йлнобди. Тиигээд ургамалай бултайжа, газараа хушажа ногоорһон хойно дахин борнойлнобди. Удаань хэдэн хоногой үнгэрһэн хойно зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэдэг заншалтайбди, — г э ж э Владимир Доржиевич өөрынгөө ажал тухай хөөрэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ тэдэнэр 60 гектар талмайда гектар бүриин 120 килограмм харaатайгаар минеральна үтэгжүүлгэ хэһэн. Мүнөө ж э л д э б ү х ы п о л и д о минеральна үтэгжүүлгэ тарааха зорилготой.

— Владимир Доржиевич, мүнөө үедэ ямар ажалда хүдэлнэбта, манда хөөрэжэ үгыт, — гэжэ һонирхобобди.

— Манай колхоз 230 гектарта һайжаруулагдамал бэлшээри эмхидхэжэ байнхай. Тэрэнние хорёолхын тула һургаа отолжо байнабди. Мүнөө үедэ 2000 гаран һургаа отолжо буулгаабди. Февраль һарын түрүүшын хахад болотор үшөө 6 мянган һургаа бэлдэхэ зорилготойбди, — гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ нүхэр Машкинов гектар бүриһөө 500 центнер кукурузын набша намаа хуряажа абаха зорилго урдаа табинхай. Ажалдаа а... дые туйлаһанайнгаа т... мир Доржиевич В. ... түрэһөөр 100 жэлэй ... медальда хүртэһэн. Мү... то Хүндэлэлэй грамота... даһан юм. Түсэбтэ ш... лэй хоёрдохи жэлдэ ... үндэр баян ургаса абаж... 50 жэлэй ойе ажалай ... гүүдээр угтаха зори... нүхэрэй хэлэһэн үгэдэ... лабтай.

Д. ХУБ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. ...нов.

С. ЦЫРЕНЖАПОВА[Й фото].

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

ВДНХ-72

МОСКВА. СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкэ хадаа түрүү дүй дүршэлэй улам улам үргэн шэнжэтэй академи боложо байна. Гансахан лэ үнгэрэгшэ жэлэй нюурта юһэ миллион табан зуу гаран хүн энэ выставкэ хаража гараа. Энэ жэлдэ экономикын ехэ ехэ асуудалнуудаар тематическа 190 выставкэ, харалгануудые эмхидхэхээр хараалагданхай гээд ВДНХ-гай директор К. И. Михайлов пресс-конференци дээрэ мэдээсээ. «Адли тэгшэ эрхэтэнэй, бэеэ даанги республиканuудай эбдэршэгүй холбоон» гэжэ нэрэтэй выставкэ энэ жэлэй эгээл шухалань байха юм. Энэ выставкэ СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Тракторнууд мастерскойһоо гараба

РИГЭ. Латвиин колхозууд болон совхозуудай заһабарилгада байһан тракторнуудай хахадынь мастерскойнуудһаа гаража ошобо. Газарай хүрьһэ элдүүрилдэг зэмсэгүүд, тарилгын бусад машинануудые хабарай тарилгада бэлдэхэ хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулагдажа байна.

Заһабарилгын хүдэлмэри хурдан түргэнөөр ябуулхаһаа гадна, шанарыень һайжаруулна. Заһабарилгын предприятинуудые тусхай мэргэжэлтэй болгоһоной, тэндэхи кадрнуудай мэргэжэлэй дээшэлһэнэй, мастерскойнуудые шэнэ түхеэрэлгээр зэбсэгжүүлһэнэй ашаар заһабариин шанар һайжарһан байна.

ГЭР БАЙРА ТҮРГЭНӨӨР БАРИГДАХА

ХАБАРОВСК. Амар мүрэнэй эрьедэхи городой барилгын индустриин шэнэ цех ашаглалгада оруулагдаба. Энэнь электропанельнүүдые, гэшхүүрнүүдые, вентиляциин блогуудые гаргажа эхилбэ. Энэнь Хабаровскдахи гэр барилгын комбинадта гаргагдадаг гэрэй хэрэгсэлнүүдтэ нэмэри болобо, иигэжэ бүтэн шахуу гэр гаргаха аргатай болобо гээшэ. Энээнэй ашаар жэл соогоо 30 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ехээр баригдаха юм.

Хизаарай барилгын индустриин предприятинууд олошорхол байна. Биробиджандахи, Советскэ Гаваньдахи гэр байрын үргэлжэ хананuудые гаргадаг шэнэ цехүүдтэ бүри энэ жэлдэ түрүүшын панель хананууд болон байшангуудай бусад хэрэгсэлнүүд гаргагдаба.

Үнгэрһэн табан жэлэйхитэй сасуулхада, юһэдэхи табан жэлдэ энэ һалбаридахи капитальна барилгада хоёр дахин ехэ мүнгэн һомологдоо. 100 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра бариха хүсэтэй томо блогтой гэр барилгын з а в о д Хабаровскда баригдажа эхилэнхэй. Алас-Дурна зүгтэхи түрүүшын барилга — сайр (алюминиевэ) хэрэгсэлнүүдые гаргаха заводой барилга эндэ эхилээ.

Чехословакиһаа... завод ерээ

МИНСК. Октябрь гэжэ тосхондо баригдаһан һүнэй заводой технологическа түхеэрэлгэнүүд хабсаргагдажа эхилээ. Чехословакиин машина бүтээгшэдэй гаргаһан механизмуудаар энэ завод зэбсэгжэжэ байна. Тус предприяти халаан соо 2,5 тонно хуурай һү (тоһыень абаһан) үгэхэ юм.

АЛМА-АТА. Балхаш нуурһаа хойшонхи сүл элһэн талада 500 киловольт хүсэтэй Темиртау — Агадырь гэжэ электрын гэрэл хүсэ дамжуулха линн татагдажа эхилэнхэй. Юһэдэхи табан жэлэй туршада Казахстанда 1200 километр газарта ЛЭП-500 гэһэн хэдэ хэдэн линн татагдахаар хараалагдана.

НОВГОРОД. Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ полупроводнигуудай завод энэ жэлэй эхинһээ даалгабариһаа гадуур гурба мянга гаран транзисторнуудые — радиотехническэ промышленностиин хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаһан байна. Новгородой маркатай полупроводнигуудай приборнуудай ерэн процентнь гүрэнэй шанарай тэмдэгтэй болонхой.

ВИЛЬНЮС. Энэ табан жэлдэ Литвада телевидениин дүрбэн томо барилга хэгдэжэ байгаа юм. Республикын урдахи промышленна түбтэ — Алитус городто баригдажа байгааша телевидениин барилга ашаглалгада оруулагдаба. Мүнөө Литвагай студиһаа дамжуулга хаража байгшадай олонхинь 1975

Металлургнуудай амжалта

ЗАПОРОЖИ. Запорожско титано-магниева комбинадай № 1 рудотермическэ түгэс хүсэтэй пеэшэндэ хүдэлдэг хайлуулагшад капитальна заһабарилгада байлгангүйгөөр титануудай шлагуудай таба мянгадахиие шудхажа гаргабад. Иимэ агрегадые эды шэнээн удаан саг соо хүдэлгэхэ ябадал манай орондо түрүүшынхеэ үзэгдэбэ. Нормоор хараалагдаһанда орходоо энэнь 1500 хайлуулга-шлагаар олон болоно, энэ һалбаридахи дунда зэргын туйлалтаһаа нэгэ хахад дахин ехэ болоно.

Хабарай тарилга эхилбэ

КАРШИ. Узбекистанай урда нютагуудта дулаахан бороо түрүүшынхеэ орожо эхилбэ. Иигэжэ газарай хүрьһэ саг соогоо норгобо. Кашкадарьинска, Сурхандарьинска областьнуудай механизаторнууд тарилгын агрегадуудые полинууд дээрэ гаргаа. Узбегэй селекционернүүдэй гаргаһан «Алтын бундай» гэжэ хатуу түхэлэй шэниисын шэнэ сортын үрэһэн һайнаар элдүүрилэгдэһэн хүрьһэтэй газарта таригдаба. (ТАСС).

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ондо центральна телевидениин программа сэхэ хараха аргатай болохо юм.

НУКУС. (Узбегэй ССР). Каракалпакиин ниислэл хотодо баригдажа байгаа 300 хүнэй һууритай гостиница эндэхи түрүүшын үндэр байшан болохо. Кызкеткен гэжэ каналай эрьедэ энэ гостиница баригдажа байгаа юм. Энэ арбан дабхар байшангай барилга Узбекистанай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо дүүргэгдэхэ хараатай. Энэ ой 1974 ондо гүйсэхэ юм.

БРЯНСК. Клавишна инструментнүүдэй фабрикын гуша мянгадахи пианиные тааруулагша А. И. Сенин шалгажа гаргаба. Арбан зургаан жэлэй саада тээ энэ хүн түрүүшын пианино эндэ дуугаргажа, шалгажа үзөө һэн. Табан жэлэй эсэстэ тус фабрика мүнөө гаргадагһаа нэгэ мянгаар олые—4500 пианино жэлдээ гаргажа байха юм.

ЛЬВОВ. Кинескопуудые гаргадаг завод орон соогоо эгээ ехэ экрантай — 67 сантиметр трубкануудые (электронно лучевой) гаргажа эхилээ. Нэгэдэхи классай «Горизонт-102» гэжэ телевизортэ энэнь тусхайлагдана.

УЛААН-ҮДЭ. Буряад ороной ниислэл хотодо Үдэ горхон дээрэ хоёрдохи хүүргэ баригдажа эхилээ. Энэ хүүргэ городой хоёр томо промышленна, культурна — Железнодорожно, Октябрьска районуудые холбохо юм. (ТАСС).

Д Н Е П Р О Д З Е Р Ж И Н С К. «Правда» газетын нэрэмжэтэ вагон барилгын заводто үйлэдбэриин томо байшан ашаглалгада оруулагдаба. Энээн соонь нэгэ доро дүрбэн цех орохо юм. Энэ предприятине шэнэдхэн үргэдхэһэнэй ашаар табан жэлэй эсэстэ вагон бүтээн гаргалга 30 процентээр ехэ болохо юм.

ПЕРМЬ. Пермь хотын бүхы автобуснууд — 200 машина шэнэ гаражда оробо. Гаражтай холбоо барилганууд гэ[р] хиргаанай байшан, ... хүсапа тайладаг газа[р] бии юм.

КУРГАН. Электр[ичес]ческа завод автомат т... гэтэй трансформаторна ... цинуудые гаргажа эхил[ээ] ... водануудай таһаржа ... бэшээр гэмтэлэй боло... подстанцинууд нөөсэд ... электрын хүсэнтэй ... байха юм. Электрын гэ[рэл] таһалдуулангүй хэрэг... лэдбэритэй промышлен... ажалай комплекснууд ... ехэтэ лининүүдтэй ... эдэ шэнэ зүйлнүүд хэр[эг]... хэ болоно.

НОВОСИБИРСК. ... электровоз заһабарил[гын заво]дой үүдэнһээ мянгад... мотив Баруун-Сибири... харгыда гараба. Шэнэ ... ги болон материалнуу[д] ... тэрүүлһэнэй ашаар т... шэнэ табан жэлэй эсэ... барилгын хүдэлмэриин ... нэгэ хахад дахин ехэд... тай байха юм.

(Т[АСС]).

Орон бүхэний пролетарии нар нэгдэгты!
Сүхбаатарын ТУГ
Сэлэнгэ аймгийн Намын хороо АДХ-ын Гүйцэтгэх захиргааны сонин

— МАНАЙ АЙЛШАН

Монгол оронсй Сэлэнгэ аймагай «Сүхбаатарын туг» газетэтэй хүүһээ андалдадаг заншал «Буряад үнэндэ» үнихэнэй тогтонхой. Манай хүршэ — МНР-эй Сэлэнгэ аймагай хото, хүдөө нютагуудай ажалшад республикымнай олон предприяти, колхоз, совхозууд болон соёл культурын эмхи зургаануудай коллективүүдтэй хани харилсаатай. Бэе бэедээ айлшалалсажа, ажал хүдэлмэриингөө түрүү дүй дүршэлые халан абалсажа, олоной шадабари болгон дэлгэрүүлжэ байдаг юм.

Эб найрамдалта аха дүү совет, монгол арадуудай коммунизм, социализм байгуулжа байһан арюун һайхан ажал хүдэлмэриин, сёлой, ажаһуудалай амиалта, хүгжэлтэ тухай эдэ хуудаһануудта толилогдоһон материалнуудтай уншагшадаа танилсуулха зорилготойбди.

«Сүхбаатарын туг» газетын хүдэлмэрилэгшэдэй бэлдэжэ эльгээһэн энэ хуудаһые уншагшадай анхаралда табинабди.

МҮНХЭ НАЙРАМДАЛ

...хэйн хүдэлмэришэн ангиин агуу ехэ багша ...И. Ленин Монголой арад түмэнэй шэн зориг... ...ридагша Д. Сүхэ-Баатар хоёрой анха үндэ... ...байгуулһан монгол-совет арадуудай най... ...ы хадаа аха дүү арадуудай бэе бэеэ хүн... ...хамтаран ажаллаха, харилсан туһалалса... ...али тэгшэ эрхэтэй аха дүү ёһоной харил... ...ай бодото үльгэр жэшээ болоһон байна.

...И. Ленин Монголой түлөөлэгшэдтэй Крем... ...ордон соо уулзахадаа: «Монголой арад ту... ...засаг түрын болон экономическа талаараа ...ранги байхын түлөө тэмсэлэй ганса зүб ...болбол Монголой ажалшад РСФСР-эй хү... ...ришэн, таряашадтай холбоо тогтоохо яба... ...дун» гэжэ заабаһан юм.

...у багшын энэ һургаал заабаринь Монголой ...алай илалтаар зоригжожо, ород арадай ...дай аха дүүгэй найрамдалта нүхэсэлэй үн... ...боложо үгөө бэлэй.

...И. Леннинэй заабаряар, Октябриин социалис... ...халай илалтаар зоригжожо, ород арадай ...ал дэмжэлгые абаһан Монголой ажалшан ...юрынгоо хубисхалта партиин ударидалгаар ...ондо империализм, феодализмда эсэргүү ...халта тэмсэлээ түгэс илалтада хүргэжэ ...ан байна.

...голой арад түмэнэй түүхэдэ эгээл түрүү... ...тэ бусад уластай тэгшэ эрхын үндэһэн ...байгуулһан Монгол ба Совет хоёр гүрэнэй ...ндо найрамдалта харилсаа тогтооһон анха... ...лсээндэ гар табижа баталһаар 50 жэл ...энэй ойе 1971 оной ноябриин 5-да ...оронои ажалшад баяр баясхалантайгаар ...лээ.

...ин багшын захяа заабарида үнэн сэхэ ...С. Совет правительство, совет арад хадаа ...шуудта 1921 онһоо эхилэн, шэн сэдьхэ... ...ргэн туһаламжа, үнэн нүхэрэй дэмжэлгэ ...гүй үзүүлжэ байна. Энэ ехэ туһалам... ...тапар хэдэн жэшээ дурдая. Хамагай наа... ...тоосоогоор барагсаалхада. Совет түрэн ...да дүрбэн миллиард түхэригэй бусаалтагүй ...үзүүлһэн байха юм. Мүн 1966— ...нуудай туршада Совет ороной хүсэ, хү... ...техникын туһаламжатайгаар МНР-эй ара... ...хыда шухала болохо промышленностиин, хүдөө ажахын болон соёлой 150 гаран шэнэ барилганууд бодхоогдоо. Һүүлэй хоёр жэл соо Сэлэнгэ аймагай Баян-Голой, Дарханай, Алтан-Булагай госхозуудта комплексно барилганууд, Сүхэ-Баатар хотодо малай холимол тэжээл үйлэдбэрилхэ завод, Зэлтэрын, Дарханай, Юроогэй госхозуудта, мүн Шаамарай ажахыда машина, техникэ заһабарилгын мастерскойнууд түхеэрэгдэв. Алтан-Булагта Хубисхалай музей байгуулагдаа.

Тиихэдэ Буряадай АССР-эй машина техникын болон ажалшадай хүсэ туһаламжаар Сүхэ-Баатар, Хлагта хотонуудые холбоһон дардам харгы, аймагай түбтэ үргэн экрантай кинотеатр гэхэ зэргэ барилганууд хэгдэжэ, ашаглалгада үгтэһэн байна. Мүн Буряадай АССР-эй Зэдын аймагай ажалшадай туһаламжаар манай аймагай Зэлтэрын госхозой ажалшад энэ һарын 15-һаа орбитын системээр телевидениин дамжуулга харадаг болонхой.

1961 оной октябриин 17-до, КПСС-эй XXII съездын нээгдэһэн үдэр һуури табигдаһан Дархан хотын хүгжэлтэ совет арадай үргэн туһаламжын толотомо гэршэ мүн. Жэлдээ 1,1 миллион тонно шулуу нүүрһэ гаргаха Шарын голой нэмэл шахта, 48.000 киловаттчас электрын хүсэ үйлэдбэрилхэ электростанци, 32.000 тонно орооһо тарьянай элеватор, 18.000 тонно малай тэжээл үйлэдбэрилхэ завод, барилгын элдэб материалнуудые үйлэдбэрилхэ арба гаран цехтэй томо комбинат, үйлэдбэриин бусад олон предприятинууд, соёлой, арад зоной ажаһуудалай эрилтэ хангамжын эмхи зургаанууд эндэ ажаллана.

Совет хүнүүдэй туһаламжа хадаа үйлэдбэри, завод, ажахы, соёл культурын барилгануудые бодхоолгоор хизаарлана бэшэ. Харин тэндэ ажаллаха мэргэжэлтэдые бэлдэхэ, һургаха талаар айхабтар ехэ туһа хүргэнэ. Һүүлэй хэдэхэн жэлэй туршада үйлэдбэриин элдэб мэргэжэлтэдые бэлдэхэ һургуулиин томо комбинат байгуулагданхай. Мүн орон дотороо, гадаадада байгуулагдаһан түр һургууляар дамжуулан, үйлэдбэри дээрэ совет мэргэжэлтэдэй дэргэдэ ажаллажа һуралсаха зэргээр хэдэн арбаад мянган залуушуул үйлэдбэриин мэргэжэл шадабари шудалһан байха юм.

Социалис Монгол ороной ажалшад арадай ажахы, соёлые хүгжөөхэ табадахи түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлые амжалтатайгаар түгэсхэбэ. Шэнэ табан жэл дотор манай аймагта Сэлэнгын ой модоной ажахы, Бугантын модо бэлэдхэлэй ажахы байгуулагдаха, Дархан хотодо 240 оротой больница, политехникумэй һурагшадай байра, 800 хүнэй һуудалтай соёлой ордон, гэр байрын болон ажалшадай хэрэглэмжэ хангамжын эмхинүүдэй олон барилганууд хэгдэхэ болоно.

Түсэбөөр хараалагдаһан эдэ бүхы хүдэлмэриие бэелүүлхэ хэрэгтэ манай аймагай ажалшад хүршэ, зэргэлжэ һуудаг Буряадай АССР-эй ажалшадай хани халуун туһаламжа дэмжэлгэдэ найдана. Манай орон дотор монгол-совет найрамдалай һара жэл бүри үнгэргэгдэдэг һайхан заншал тогтоһоор үнинэй юм. Тиимэ һарын үнгэргэгдэхэ үедэ монгол-совет найрамдалай Сэлэнгэ аймагтахи бүлгэм Буряадай АССР-эй хүгжэлтые ажалшадтаа ойлгуулха талаар ехэ хүдэлмэри хэдэг гээшэ. Мүн Буряадай АССР-тэ совет-монгол хани барисаанай долоон хоног үнгэргэгдэдэг байна. Тэрэ заншалта долоон хоногой үедэ манай Сэлэнгэ аймагай партийна, гүрэнэй болон олониитын эмхинүүд Буряадай АССР-эй ажахын, соёлой хүгжэлтэ дэбжэлтые ажалшад түмэндэ үргэнөөр тайлбаридаг байна.

Манай аймагай 11 госхоз, хүдөө ажахын ажалшадай хоёр нэгэдэл, предприяти, барилга, худалдаа наймаанай, соёл гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын гэхэ зэргэ 45 эмхи зургаанууд совет Буряад ороной 50 гаран предприяти, колхоз, совхоз болон соёлой эмхи зургаануудтай хани харилсаатай. Эдэ байгуулгануудай хүдэлмэрилэгшэд бэе бэедээ айлшалалсажа, ажал хүдэлмэриингөө түрүү дүй дүршэлые андалдан абалсана, хоорондоо харилсан туһалалсажа байдагынь мэдээжэ.

Монголой арад түмэн Советскэ Союзтай байгуулһан хани халуун харилсаа холбоогоо үндэр дээрэ үргэжэ ябадаг юм. Манай хоёр арадуудай аха дүү ёһоной найрамдал эгүүридэ мүнхэ.

Д. НАРАНГЭРЭЛ,
МНР-эй Сэлэнгэ аймагай монгол-совет найрамдалай бүлгэмэй секретарь.

С. Лхагва долоодохи класс дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Баруунхараагийн госхоздо ерэжэ ажаллаһан юм. Тиигээд трактористын мэргэжэл эрхим һайнаар шудалаа һэн. Һүүлэй гурбан жэлэй хугасаа соо хабарай тарилгада, намарай ургаса хуряалгын хүдэлмэридэ ябаха зуураа, үдэр, һара бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэнэ.

1971 оной ургаса хуряалгын үедэ өөрынгөө түсэбые 180 процент дүүргэжэ, ажахыдаа эрхимлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Лхагва «Үнэн» газетэ уншажа байна.

ЗОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ

Монгол арадай хубисхалай үлгы нютаг—Сэлэнгэ аймагай ажалшад бүхы оронойнгоо арад түмэнтэй хамта МНРН-гэй болон Арадай Хубисхалай 50 жэлэй ойе баяр баясхалантайгаар тэмдэглээ. Ехэ дурасхаалта ойн баярай жэлдэ, 1971 ондо, МНРП-гэй XVI съезд болоо. Манай Эхэ ороной хүгжэлтын үедэхи шэнэ шата, социализм бүрин байгуулгын шухала алхам болохо арадай ажахы, соёл культура хүгжөөхэ V табан жэлэй түсэб баталагдаа. МНРП-гэй ЦК-гай II пленум дээрэ шэнэ табан жэлэй болон 1972 оной түсэб тухай хэлсэгдээд, МНР-эй Арадай Хуралай сесси дээрэ баталагдажа, манай ороной экономикын, соёл гэгээрэлэй хүгжэлтын зорилгонууд тодорхойлон хараалагдаһан байна.

Эдэ зорилгонууд Монгол ороной бүхы ажалшадай эдэбхи үүсхэлые бадаруулан,* шэнэ үндэр амжалтада уряалжа байна. Манай Сэлэнгэ аймагай ажалшад парти болон засаг түрынгөө табиһан зорилгонуудые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө габшагайгаар ажаллана. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэл —1971 оной түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэбэ.

Тус аймагай таряан ажал эрхилдэг ажахынуудай 80 процентнь ургаса абаха, гүрэндэ таряа тушааха даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэһэн байна. Аймаг дотор гектар бүриһөө дунда зэргээр 12,3 центнер таряан хуряагдаа. Энэнь урда жэлэйхиһээ 11,4 процентээр дээшэ. Мүн гүрэндэ 7,1 миллион пүүд орооһон тушаагдаа гэхэ гү, урда жэлэйхиһээ 17,6 процент үлүү байгаа.

Гүрэндэ хартаабха, овощ худалдаха, намарай паар хахалха түсэб аймаг дотор сум үлүүлэн бэелүүлэгдэбэ. Мүн аймагай олонхи ажахынууд малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэһэн байна.

Аймагай ажахынууд, худалдаанай болон бэлэдхэлэй эмхинүүд гүрэндэ мал, мяха болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые худалдаха, түүхэй эд, ангай арһа бэлэдхэхэ даалгабаринуудаа саг болзор соонь сум бэелүүлхын түлөө оролдосотой ажаллажа, нилээд амжалта туйлаба.

Худалдаа наймаанай эмхинүүд 51,3 миллион түхэригэй наймаа хэжэ, жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь нэгэ һара урид 100,6 процент дүүргээ. Жэлэйнгээ түсэбтэ даалгабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ, саашадаа улам һайнаар ажаллаха материальна баазая үргэдхэжэ шадаһан предприятинууд аймаг доторнай олон бии. Тиимэ түрүү предприятинуудай тоодо Юрөөгэй ой модоной ажахы, харгы заһабарилгын таһаг, промкооперациин үйлэдбэри, спиртын завод, аймагай газетын типографи, хэлхээ холбооной, соёл гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын эмхинүүд болон арад зоной ажаһуудалай эрилтэ хангамжын үйлэдбэринүүд оролсоно.

Тиихэдэ Совет гүрэнэй, Буряадай АССР-эй туһаламжатайгаар 1971 ондо манай аймагай ажахынуудта үйлэдбэриин олон шэнэ барилганууд, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай болон ажалшадай гэр байранууд бодхоогдожо, ашаглалгада оруулагдаһан байна. Аймагаймнай ажалшад үнгэрэгшэ жэлэйнгээ ажалай амжалтануудые улам арьбадхан, шэнэ табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсон, үүсхэл ехэтэйгээр ажаллажа байна.

Шэнэ табан жэлэй программые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ шиидхэхы алхам болохо 1972 ондо аймагай ажалшадай урда асари ехэ зорилгонууд табигдана. Байгша он дотор аймагай ажахынууд малайнгаа тоо толгойе 1970 онойхиһоо 10 процентээр олошоруулха, малай 91 шэнэ дал түхеэрхэ, малай эмнэлгын болон тэжээл бэлэдхэлгын найман пункт байгуулагдаха болоно. Таряалангай ургаса дээшэлүүлһэнэй ашаар 126,1 мянган тонно орооһон гүрэндэ тушаагдаха юм. Тиигэжэ хүдөө ажахын продукт үйлэдбэрилгын хэмжээн 1971 онойхиһоо 12,3 — 36,8 процент дээшэлүүлэгдэхээр хараалагданхай.

Промышленна предприятинуудта шэнэ түхеэрэлгэнүүдые ашаглалгада оруулһанай, мүн нөөсэ, арга боломжонуудые бүрин гүйсэдөөр хэрэглэһэнэй, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар промышленна продукци үйлэдбэрилгэ, тэрэнэй шанар эрид дээшэлүүлэгдэхэ.

Худалдаа наймаанай, транспортын, хэлхээ холбооной, соёл гэгээрэлэй, эмнэлгын зургаануудай материальна баазануудые үргэдхэн бэхижүүлжэ, ажалшадай эрилтэ хангамжые эрид һайжаруулха хэмжээнүүд хараалагдаһан байна.

1972 оной түсэбөөр хараалагдаһан эдэ зорилгонууд манай аймагай экономикые, соёл культурые хүгжөөхэ, арад зоной байдал һуудал улам һайжаруулха хэрэгтэ шэглүүлэгдэнэ. Аймагаймнай ажалшад эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө хүсэ шадалаа эршэдүүлэн ажаллажа байна.

Г. ЯДАМСҮРЭН,
Сэлэнгэ аймагай арадай депутадуудай хорооной гүйсэдхэхэ захиргаанай түрүүлэгшын орлогшо.

...ОБШОХОН ТОО, ...РИМТАНУУД

☆ Сэлэнгэ аймагай ажахы... ...уд 1971 ондо таряанай бараг ...эз ургаса абаа. Аймаг до... ...нитэ дээрэ 136 мянган ...тарта шэнисэ таригдаһан. ...7,2 мянган тонно таряан ху... ...даа гэхэ гү, али гектар бү... ...өө дунда зэргээр 12,8 цент... ...ургаса абтаа.

☆ Гүрэндэ 112 мянган тон... ...шэнисэ тушаагдаба. Энэнь ...ирһаа 24 мянган тонноор ...ехэ болоно.

☆ Таряалангай бүхы тал... ...гектар бүриһөө дунда зэр... ...р 14,6 центнер ургаса ху... ...һан Зэлтэрын госхоз аймаг ...ооо түрүү һуури эзэлбэ.

☆ Удаадахи һуурида Сагаан... ...ойн госхоз гараа. 23 мян... ...гектар талмайһаа 32 мян... ...тонно ургаса абаа.

☆ Тус аймагай Зэлтэрэ, ...хан, Зүүн-Хараа, Юрөө, ...он, Сагаан-Толгой, Ба... ...ун-Хараа, Шарын-Голой гос... ...уд, Баруун-Бүрэн сомоной ...рилтэ» гэжэ нэгэдэл—эдэ ...ахынууд таряанай үндэр ур... ...абаха тушаа уялгаяа бэе... ...лжэ, таряалангай түрүү ...хы гэһэн нэрэ зэргэдэ хүр... ...эн байна.

☆ Тарья хуряалга дээрэ тус ...аг дотор 500 гаран комбай... ...ажаллаа. Эдэнэр барандаа ...эр бүтээсэтэйгөөр хүдэлжэ, ...р бүриингөө нормые үлүү... ...дүүргэжэ ябаа. Тэдэнэрэй ...даһаа 80 гаран комбайнер ...һайнаар ажаллажа, оро... ...«Бэрхэ комбайнер» гэһэн ...дар солодо хүртэһэн байха ...

Ц. ДАМДИНЖАВ.

Сүх-Баатарай дунда һургуу... ...һургаша С. Долгормаа гэ... ...даабари дүүргэжэ бай...

«ОРХОН» ГЭЖЭ ГОСХОЗОЙ ХОНИШОН С. ГОНЧИГБАЛ МАЛ АЖАЛДА ҮНИ УДААН САГ СОО ХҮДЭЛЖЭ, АЖАЛАЙ ҺАЙН ДҮРШЭЛТЭЙ БОЛОНХОЙ. ТЭРЭ ЖЭЛ БҮРИ ХОНИДОО ХОЛЫН БЭЛШЭЭРИДЭ ГАРГАЖА, ҺАЙНААР ТАРГАЛУУЛНА. МҮНӨӨ ҮБЭЛЖЭЛГЭЕЭ ЭМХИТЭЙ ҺАЙНААР ҮНГЭРГЭХЫН ТҮЛӨӨ ОРОЛДОСО ЕХЭТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАНА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. ГОНЧИГБАЛ ХОНИДОО АДУУЛЖА ЯБАНА.

ЭРХИМ АГИТАТОР

Найман жэлэй саада тээ Сэлэнгэ аймагай соёлой ордоной үхибүүдэй секциин эрхилэгшээр Ч. Гомбодорж-гуай ажаллажа эхилһэн юм. Тэрэ үедэ секцинь гансахан таһалга соо арбаад хүүгэдые суглуулжа хэшээлээ хэдэг һэн. Мүнөө 100 гаран үхибүүн 10 гаран таһалгатай байшанда һуралсана. Һургуулиин наһанда хүрөөгүй эдэ үхибүүд ажабайдалай, соёл болбосоролой, гоё һайханай эхин шатын болбосорол хүмүүжэлдэ һуралсана. Энэ ажалые Гомбодорж-гуай халуун анхаралтайгаар, оролдолго ехэтэйгээр ябуулжа байдаг юм.

Гомбодорж эрхилһэн ажалайнгаа хажуугаар олониитын, улас түрын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, эрхим агитатор гэжэ алдаршанхай.

Тус аймагай Хондын амаралтын газарта «Мүнөөдэр, «Сэлэнгэ нютаг — хубисхалай үлгы» гэһэн темэдэ амарагшадай үдэшэ улаан булан соо үнгэргэгдэхэ» гэһэн соносхол амаралтын газарай столовын газаа харагдаба.

Үдэшын хоолой һүүлээр амарагшад улаан буланда багтажа ядатараа сугларба. Сценэ дээрэ татагдаһан сагаан хүшэгэ дээрэ Алтан-Булаг хотоһоо эхилһэн зурагууд харагдажа захалба. Арадай хубисхалай урда тээхи байдалһаа мүнөө үе хүрэтэрхи Сэлэнгэ аймагай арад зоной ажабайдалые харуулһан фото-зурагууд үзэгдэ үзэгдэһөөр байба. Эдэ зурагуудай гаража байхада, тэрээн бүриие тайлбарилһан хөөрөөн магнитофоной миндаһан дээрэһээ ханхинажа байха юм. Эндэ гансахан агитаторай хөөрөөнһөө гадна, тэрэ зураг дээрэ харуулагдаһан хүнүүдэй хэлэһэн үгэһөө, дуу, хүгжэмэй концертһээ буулгагдаһан абяануудые магнитофон тэрэ хэбээрнь дамжуулна. Үдэшэдэ хабаадагшад тон анхаралтайгаар һуужа, кино хараһан шэнгеэр һонирхон амарха зуураа, тус аймагай түүхэ болон ажабайдалтай танилсаһан байна.

Эндэ агитатор Гомбодоржын өөрынь буулгаһан диафильм, зурагууд, магнитофоной миндаһанда бэшэһэн өөрынь хөөрөөн, бусадай үгэ болон дуу, хүгжэм зэдэлбэ. Һүүлээрнь эрхим агитатор нүхэр Гомбодоржтой уулзажа хөөрэлдэхэдэм, тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

— Агитатор, суртал нэбтэрүүлэгшэдэй ажалда түбэгтэй хүшэр юумэн али олон тохёолдодог юм. Мүнөө үеын байдал тухай, парти болон правительствын шухала тогтоол шиидхэбэринүүдые арад зондо ойлгуулхын тулада тэдэ бүгэдые нэн түрүүн өөрөө һайн ойлгожо абаха, бэлдэхэ хэрэгтэй. Тиигээд хөөрэлдөөгөө юунһээ эхилээд, ямар маягтайгаар үргэлжэлүүлбэл бусадта ойлгосотой, шашаг унжагай бэшэ байхаб гэжэ бодомжолдог байнаб.

Фото-зураг, диафильм, магнитофон гэхэ мэтые хэрэглэхэдэ тон һайн байдаг. Тиихэдэ хүнүүд тон анхаралтайгаар шагнадаг байна. Би мүнөө «Алтан-Булаг — хубисхалай үлгы», «Хубисхалай дурасхаалта газарнуудаар залуушуулай сэншалга», «Сэлэнгэ — һайхан нютаг», «Бүгэдэ найрамдаха монгол арад улас» гэхэ зэргэ 3000-аад зурагтай гэрэлтэ газетэ, материалнуудые бэлдэнхэйб.

Гомбодорж-гуай хубисхалта Монгол ороной үнинэй, дүй дүршэл ехэтэй агитатор, пропагандист. 1962 ондо болоһон агитаторнуудай нэгэдэхи зүблөөндэ хабаадалсаһан юм. Мүнөө ороной агитаторнуудай II зүблөөндэ эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр бэлдэжэ байна. Партиин, засаг түрын даалгаһан ажалда габьяатай байһанайнь тэмдэг—нүхэр Гомбодоржын энгэртэ «Хүдэлмэриин габьяагай одон», «Алтан гадаһан» орденууд, олон медальнууд яларна.

Н. БАДРАА.

АБЬЯАСТАН

«ДОРЖПАЛАМАЙ хүбүүн хатар нааданай багшаар ерээ. Бэрхэл зүжэгшэн байһан юм даа. Тиигээд һургуули һудар эрьюулээд, мүнөө эрдэм мэргэжэлээр хэсүүхэн болоо бэзэ. Багаһаал абьяастайхан, һэргэлэн, үшөө тиигээд уран бүтээлэй юумэндэ дуратай юм һэн...» гэжэ Ховдо аймагай түбтэ тэрэниие таниха мэдэхэ хүнүүдэй яряа дэлгэжэ байһаниие һананаб Тэрэ гэһээр арба гаран жэл үнгэрөө.

Эдэ хүнүүдэй үгэ домогой эзэн Доржпаламай хүбүүн Лубсандашта тэрэ бүжэг нааданай шадабарида залуушуулые һургаха гээшэ тиимэшье амархан хэрэг бэшэ байгаа. Үглөөнһөө үдэшэ болотор, тиигээд һүниин тэн хүрэтэр эдихэ ууха, амархаяашье мартажархёод оролдоно. Зааһан хатар танцынгаа хүдэлөө нугалаа бүриие дахин дабтана, шэные нэмэнэ. Баярлаха, энеэхэ, уурлаха, гутаха бүхэниие али хэлэжэ барахабши. Бүтэжэ бэелһэн юумэн тон бага шэнгеэр лэ тэрээндэ һанагдаха. Үдэр хоног ошожол байба. Хатар нааданай һургуули эхилһээр хоёр һара үлүүтэй саг үнгэршэбэ. Ховдо аймагтай театр одоошье нээгдэбэ даа.

Лувсандаш багша өөрынгөө бэлдэһэн түрүүшынгээ казах хатар табиба. Болоһон болоогүйень бү мэдэе гэжэ багша олоной ама харан шарайшалжа һууба. Бүжэг наадан түгэсэбэ. Харагшад нэрьемэ альга ташан, хани халуун баяр талархалаа элирхэйлбэ. Иигэжэ Доржпаламай хүбүүн өөрынгөө зохёоһон, бүжэгшэдые һургажа бэлдэһэн түрүүшынгээ бүтээлые театрай сценэ дээрэ табижа, харагшадай талархалда хүртэхэдөө, урма зоригоор далижаа бэлэй.

Лувсандашын налгай даруу абари зан, урагшаа тэгүүлһэн хүсэл оролдосонь тэрэнэй саашадаа һураха, бүтээхэ, коллективэйнгээ этигэл найдабарида хүртэхэдэ һайнаар нүлөөлөө. Анха түрүүн бүжэгшэн боложо эхилһэн заһаа эрьежэ дурдахадаа, тэрэ анханайнгаа багша Мажигсүрэнгын эдэбхи зүдхэл, хүдэлмэри бүтээлые һанажа, эгээл тиимэ багша болохо хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллаа. Ажалынь хэды бүтэмжэтэй байбашье, өөрынь һанаһанда хүрэхэгүй шэнгеэр бодогдохо. Хамта ажалладаг нүхэдтэйгөө зүбшэхэ, ахамад зоной ажаглалта дурадхалые дуратай хүлеэн абадаг байһан. Баһа һурагшад бултадаа адли бэшэ. Хүн бүриднь тааруу зохидоор хандаха шадабари хэрэгтэй. Эдэ мэтын уды туды бэрхэшээлнүүд залуу багшын зориг мохоогоогүй.

Ховдын театрай бүжэгэй багша Лувсандаш эдэбхи оролдолго гарган ажаллажа, 40 гаран бүжэг наада бэлдэн табиба. Тэдэнэй 16-ниинь шэнэ зохёол. Бүжэгүүдынь удха түгэс байһан тула Ховдын ажалшадта магтагдаа бэлэй.

Аяар холын нютагай энэ залуу бүжэгшэн шэн сэдьхэлэйнгээ уряагаар арадай хубисхалай алтан үлгы — Сэлэнгэ аймагта ерэжэ ажаллаһаар табан жэл болобо. Энэ үе соо нүхэр Лувсандаш 20 гаран бүжэг наада шэнээр зохёожо, театрай сценэ дээрэ харуулба.

«Найрамдал», «Ургаса», «Бидэ дэмжэнэ», «Эб модо», «Орхон» гэһэн бүжэгүүдынь манай аймагай түүхын. монгол — ород — буряад арадуудай хэр угһаа эбтэй, аха дүүгэй найрамдалтай байһаниие, шэнэ үеын хүгжэлтые уран хурсаар харуулһан байна.

...Лимбын иргүү аялга сэдьхэл хүдэлгэмөөр архарна. Сценэ дээрэ хүдэр залуу монгол хүбүүнэй үлеэһэн лимбын аялга доро һаалишан басагад уран гоёор хатарна. Эндэ сугларһан хүбүүд-и нэгэнииньнь улаанаар тэмдэглэгдэһэн гүрэнэй хилэ руу һарабшалан хаймадана. Ород, буряад нүхэд хүрэжэ ерэнэд. Хоёр талаһаа — монгол, ород арадуудай эбтэ һайхан заншалаар алда сэнхир хадаг, аяга дүүрэн һү, хилэм-дайбна бэе бэедээ барижа тэдэнэр мэндэшэлэн золгонод.

Эб найрамдалтай, энхэ түбшэн, һайн һайхан ажаһуухын юрөөл дэмбэрэлтэ «Эб модо» ниилүүлэн, сэдьхэл, этигэл нэгэтэй хүршэ арадуудай хүхюун зугаата найр наадан эхилнэ. Мори урилдаан, бүхэшүүлэй барилдаан, буряадай ёохор наадан, монгол, ород үндэһэнэй олон түрэлэй хатар хэжэ, үүр сайтар найрлан наадана. Иигэжэ «Эб модо» гэһэн бүжэг наадан түгэсэхэ юм. Энэ хадаа багша Лувсандашын 100 гаран бүжэг бүтээлэй нэгэн болоно.

Доржпаламай Лувсандаш бага балшар наһанһаа эхилэн, хорёод жэлэй туршада уран соёлой ажалые эрхилэн, олондоо хүндэтэй, орон доторoo мэдээжэ болоһон хүн юм.

Е. БАДРАА.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

БАГШАНАРТА ТУҺАЛБА

Улаан-Үдын багшанарай училищиин бүлэг методистнар Толтойн, Таһархайн, Улбугайн һургуулинуудай эхин классай багшанарта туһаламжа үзүүлхэ зорилготой айлшаар ерээ һэн. Нилээд олон хэшээлдэнь орожо, тэдэниинь һайса шэнжэлээд, зохисотой зүбшэлнүүдые үгөө.

Һүүлээрнь Хоймор нютагай багшанар һонирхолтой элидхэл шагнаа. Н. А. Сыренова «Шабинарые һургаха», Ц. А. Цыренжапова «Эхин классда буряадаар багша ородоор хэлэ хүгжөөхэ», В. И. Зиновьев «Эхин һургуулида физкультурын хэшээл үнгэргэхэ тухай» гэһэн элидхэлнүүдые хээ.

Методистнар мүнөө Түнхэнэй аймагай һургуулинуудаар ябажа байнхай.

АРТЕК ОШОБО

Толтойн дунда һургуулиин 7-дохи классай һурагша Сэсэг Армаева һуралсалдаа эрхим амжалта туйлаһанайнгаа, мүн зунай амаралтада һурагшадай үйлэдбэриин бригадада ябалсажа һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө Артек лагерьта амарха путевкоор шагнагдаа. Сэсэг басаган һургуулиингаа ниитын ажабайдалдашье эдэбхитэйгээр хабаададаг.

Һаяхан Сэсэг үзэсхэлэн һайхан байгаалитай Артекһээ мэндын бэшэг эльгээжэ, һайн амаржа, олон хүүгэдтэй танил тала боложо байһан тухайдаа дуулгаа.

Б. БИРБАЕВ,
багша.

СЭБЭР АГААРТА АМАРАГШАД

Улаан-Үдын Железнодорожно районой аяншалагшадай клуб нээгдэһээр тиимэшье үни болоогүй. Мүнөө үедэ эндэ аяншалгада дуратайшуул сугларжа, санаар ябаха һанамжа, дурадхал, маршрудаа зүбшэдэг болонхой. Клубай түрүүлэгшээр һунгагдаһан Валерий Пинский эмхидхэлэй хүдэлмэри хэжэ, аяншалха дуратайшуулые ударидажа захаланхай. Тус клубынь библиотекэ, уншалгын, харалгын залтай, амаралтын таһалгатай юм. Байгаалиингаа баялигтай, мүн үзэсхэлэн гоё газарнуудтай танилсахые хүсэһэн аяншалагшад эндэ сугларжа хөөрэлдэдэг болоо. Энээнһээ гадна, аяншалгада ябахадаа буулгажа абаһан фото зурагуудай выставкэ эмхидхэжэ, олоной анхаралда табидаг юм,— гэжэ клубые даагша нүхэр Пийский хөөрэнэ.

Клубай фото-зурагуудай дунда Улаан-Үдын авиазаводой залуушуулай буулгаһан һонирхолтой фотонууд олон. Заводой залуушуул сүлөөтэй сагтаа холо, ойрын аяншалгада хабаадалсажа, республикынгаа байгаалитай танилсажа ябадаг байна. Тэдэнэрэй Хамар Дабаан, Мүнхэ Сарьдаг уулада гараһан, Номин тунгалаг Байгал далай дээгүүр тамаржа ябаһан тухайгаа буулгаһан зурагуудынь выставкэ харагшадай анхарал татана.

— Заводоймнай залуушуул зунай үедэ онгосо, велосипедээр, үбэлдөө санаар аяншалха дуратай. Үбэлэй үедэ заводой залуушуул сүлөөтэй сагаа ашатай туһатайгаар үнгэргэнэ, санаар аяншалжа, бэеэ хүдэржүүлнэ. Ерэхэ зунай үедэ бүлэг хүдэлмэришэднай велосипедээр Шушенское, онгосоор Байгал далай дээгүүр аяншалха түсэб табина, — гэжэ ВЛКСМ-эй заводской комитедэй секретарь нүхэр Прокопьев хөөрэнэ.

Иигэжэ Улаан-Үдэ хотын фабрика, заводуудай, һуралсалай газарнуудай хүдэлмэришэд, студентнэр амаралтынгаа үедэ үргэн Буряад оронойнгоо баян дайдын үзэсхэлэн гоё газарнуудтай танилсажа, сэбэр һайхан агаарта амаранхай, ажал хүдэлмэридөө хамсыгаа шуужа ородог гээшэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

АЙЛШАЛЖА БАЙГЫТ!

Үльдэргэ нютагай соёлой байшан соо хүн зон олоороо сугларанхай. Тэдэнэй дунда буурал сагаан толгойтой үбгэд, хүгшэдшье, ажалша бэрхэ хонишод, малшад, механизаторнуудшье, һургуулиин һурагшадшье бии. Тэдэнэр хүшэгын нээгдэхые хүлеэжэ ядаһан хэбэртэй. Уданшьегүй хүшэгэ нээгдэжэ, буряад арадай урданай дэгэл үмдэһэн артистка гаража, эндэ сугларагшадые хани халуунаар амаршалба. Тэрэмнай артистка Людмила Бадархаиова байба. Нигээд ирагуу гоё дуунууд зэдэлжэ, манай Эхэ оронной олон яһатанай хатар наадан гүйсэдхэгдэжэ, «Байгал» гэжэ дуу ба хатарай ансамблиин артистнарай концерт эхилээ һэн.

Анха түрүүн Байгал далай тухай дуун гүйсэдхэгдэбэ. Тэрэнние ансамблиин бүлэг артистнар шадамар бэрхээр дуулаа. Светлана Халбаевагай буряад арадай хатар гүйсэдхэхэдэ, харагшад тэрэнние удаан альга ташалгаар угтаһан, үдэшэһэн байна. Луушан Владимир Санжиев ород, буряад дуунуудые гоё һайханаар дуулажа, олоной һайшаалда хүртөө.

РСФСР-эй габьяата артистка Чимита Шанюшкинагай сценэ дээрэ гаража ерэхэдэ, соёлой байшанда сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтана. Олондо мэдээжэ болоһон энэ артистка ород арадай Волго мүрэн тухай, композитор Чингис Павловай шог дуунуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, олоной һайшаалда хүртэһэн, дахин дахин уригдаһан байна. Ансамблиин артистнар аха дүү халимаг, монгол, узбек арадуудай хатарнуудые гүйсэдхөө.

Соёлой байшанда сугларһан арад зон «Байгал» ансамблиин артистнарта баяр баясхалан хүргөөд, тэдэнэй саашанхи хүдэлмэридэ ехэ амжалта, хүдөөтэй ажалшадта хододоо айлшалжа байхыень хүсэбэ.

Д. Н. ЧИМИТОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Яруунын аймаг.

ҮБЭЛЭЙ ҺҮНИИН УТАХАНДА

Ганзурино тосхоной ажалшад хүдөөгэйнгөө библиотекэдэ сүлөөтэй сагтаа олоороо ерэжэ, дуратай номуудаа абадаг, шэнэ газетэ, журналнуудай һонинтой танилсажа байдаг. Тосхоной ажалшад илангаяа үдэшэндөө, ажалай һүүлээр библиотекэдэ ерэжэ, дэлхэй дээрэ боложо байһан һүүлэй һонинтой танилсажа, мэдэжэ абадаг заншалтай. Библиотекые даагша Алла Владимировна Трифонова үдэртөө газетэ, журналнууд сооһоо һонирхолтой материал суглуулжа, тусхайгаар бэлэдхэгдэһэн стендэдэ табижа, уншагшадаа урмашуулжа байдаг юм. Тэрэ стендынь «Түби дэлхэй дээрэ боложо байһан һонин» гэһэн тусгаар гаршагтай. Тиихэдэ Алла Владимировна долоон хоногтоо нэгэ удаа һони һонин номуудаар уншалга, хөөрэлдөө үнгэргэжэ байдаг болоһон.

Эдэ бүгэдэдэнь нютагай арад зон аргагүй баясажа, үдэшэндөө библиотекын уншалгын залда багтажа ядатараа сугларжа, түби дэлхэй дээрэ боложо байһан һонинтой танилсана. Иигэжэ Ганзурино тосхоной ажалшад үбэлэй һүниин утаханиие һамбаашалан, һаруул, дулаан библиотекэ соогоо үдэшэ бүри олоороо ерэдэг болоо юм. Мүнөө библиотекын эдэбхитэй уншагшад—һаалишад А. В. Згода Р. Б. Бадмацыренова, жолоошон В. С. Арадаев, колхозой үнинэй гэшүүд Н. С. Емэнаков, Х. А. Клементьева болон бусад шэнэ ном, газетэ, журналнуудай һонинтой танилсахынгаа хажуугаар, нүхэр Трифоновагай библиотекэеэ гуримтай болгоходонь туһална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. В. Трифонова библиотекэ соогоо.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

Спорт Спорт

ЗАЛУУШУУЛ АМЖАЛТАТАЙ

Боксоор Россин Федерациин түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн «Буревестник» бүлгэмэй спортсменүүдэй дунда Эрхүү хотодо үнгэргэгдэхэнь. Энэ мүрысөөндэ хабаадалсахаар манай республикын 1971 оной чемпионууд ошоһон байна.

Тээсгэнэй Эрхүү хотодо Зүүн Сибириин түмэр замшадай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө [...] гэргэгдэһэн мүрысөөндэ «Локо[...] тив» бүлгэмэй боксернууд хаба[...] далсажа ерэһэн юм. Дүршэлтэ[...] бэрхэ боксернууд — СССР-[...] спортын мастернууд Бато Нима[...] Владимир Султумов, Алексей Б[...] дарханов гэгшэдтэй сугтаа мүр[...] сөөндэ ошоһон залуу боксерну[...] Владимир Плюснин, Цырен-До[...] док Шоймполов гэгшэд шадам[...] бэрхээр наадажа, түрүү һуури[...] нуудые эзэлэлсэһэн байна. Мүн[...] манай «Локомотив» бүлгэмэй [...] мандын боксернууд Шэтэ хото[...] үнгэргэгдэхэ зонын мүрысөөн[...] хабаадалсажа байнхай. Зонын а[...] бан городуудай спортсменүү[...] дундаһаа түрүү һуури эзэлһ[...] боксернууд март һарада Казан[...] хотодо үнгэргэгдэхэ «Локомоти[...] бүлгэмэй центральна соведэй чем[...] пионой нэрэ зэргэ хооронд[...] буляалдаха болонхой.

Манай корр.

ЗАНШАЛТА МҮРЫСӨӨНҮҮД

Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай түб тосхонуудтахи дунда һургуулинууд хоорондо спортивна элдэб мүрысөөнүүдые үнгэргэдэг болоһоор үнинэй.

Һаяхан Мухар-Шэбэр тосхондо хоёр аймагай түбэй һургуулинуудай һурагшад уулзажа, шатараар, теннисээр, волейбол болон баскетболоор мүрысөөнүүдые үнгэргэбэ. Бэшүүрэй дунда һургуулиһаа ерэһэн айлшад Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулиин һурагшадай шатар наадахадаа, 5,5:4,5 гэһэн тоотойгоор шүүгээ.

Теннис наадалган мүн лэ һонирхолтойгоор үнгэрһэн байна. Бэшүүрэйхид Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулиин һурагшадтай шангаар тулалдажа, 8:6 гэһэн тоотойгоор шүүгээ.

Волейбол, баскетболоор түрүү һуури эзэлхын түлөө мүн лэ шанга тулалдаан болоо.

Элэ мүрысөөнүүдтэ мухар-шэбэрэйхид шалгаржа, нүгөөдүүлдээ орходоо үлүү һайн бэлэдхэлтэй байһанаа харуулба. Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулиин спортсменүүд баскетболоор 68:39 гэһэн тоотойгоор, волейболоор 3:2 гэһэн тоотойгоор айлшадаа шүүгээ.

Хоёр һургуулиин командынуудай мүрысөөнэй юрэнхы дүн гаргагдажа, 0:0 гэһэн тоотойгоор тэнсэбэ.

Һурагшадһаа гадна багшанаршье хоорондоо спортивна элдэб наадануудаар хүсөө туршалсадаг юм. Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулиин багшанар февраль һарада Бэшүүрэй дунда һургуули ошожо, тэндэ элдэб зүйлэй мүрысөөнүүдые үнгэргэхэ хүсэлтэй.

В. ДАВЫДОВ.

«СПАРТАК» ЭРХИМЛЭҺЭЭР

Шатараар облпрофсоведэй ш[...] да хүртэхын түлөө эхилһэн м[...] рысөөнэй ээлжээтэ уулзалган[...] үнгэргэгдөө. Гурбадахи наада[...] үнгэргэгдэхэдэ, мүрысөөндэ [...] рүүлжэ ябаһан «Спартагай» [...] таршад «Урожай» бүлгэмэй [...] таршадтай наадажа гараба. Тиин[...] жэ элэнэр уулзалгаяа 8:4 гэһ[...] тоотойгоор шүүжэ гараһан бай[...] Жэшээнь, «Спартак» бүлгэм[...] шатаршад Самарин, Красне[...] Алексеев, Гончаров, Волков, Гр[...] мов, Ильина гэгшэд бэрхэ шат[...] шад байһанаа үшөө дахин [...] рүүлбэ. Мүн «Урожай» бүлгэм[...] шатаршад Андреев, Козули[...] Павлова гурбан энэ үдэр һ[...] наар наадажа, командадаа гурб[...] очко асарһан байна. Шатарш[...] Агапов—Мункоев, Фомкина—В[...] зинская гэгшэдэй наадан тэнсэ[...] гээр дүүрээ.

«Труд» бүлгэмэй спортсмен[...] «Буревестнигэй» шатаршад[...] наадаа. Эндэ Гармаева—Игум[...] ва, Кондратьева—Дорофеева г[...] шэд наадаяа тэнсэлгээр дүүрг[...] мүн «Буревестник» бүлгэмэй ш[...] шуул Манщеев Митыпов х[...] шадамар бэрхээр наадажа, ком[...] даяа түрүү һуурида гаргабаш[...] удаадахи хюлгэ дээрэ наада[...] шатаршадынь биеэгүй. Наада[...] дүүрэхэдэ «Труд» бүлгэмэй ш[...] таршад нэгэ хойшолуулагдаһ[...] партитайгаар, 6:5 гэһэн тоото[...] гоор шүүһэн байна. «Локомоти[...] —«Забайкалец» командануу[...] наадан 6:6 тоотойгоор дүүрээ.

Гурбадахи уулзалгын [...] «Спартак» бүлгэмэй шатарш[...] 21,5 очкотой түрүүлжэ яба[...] «Труд»—19, «Локомотив»—16[...] «Буревестник»—15,5, «Забайка[...] лец»—14, «Урожай» 13 очко[...] болонхой.

А. МИХАЙЛОВ.

ШЭНЭ НОМУУД АБТАБА

Республикын, мүн Улаан-Үдэ хотын ажалшадһаа захил абадаг магазинда уншагшадай захиһан номууд олоор абтаба. Тэдэнэй дунда Анри Пуанкаре гэгшын шэлэгдэмэл зохёолнуудай гурбан боти, Л. Физер, М. Физер гэгшэдэй суглуулагдамал зохёолнууд бии. Мүн КПСС-эй түүхын 3, 4, 5-дахи ботинууд, В. И. Ленинэй суглуулагдамал зохёолнуудай ээлжээтэ номууд, дипломатическа словариин 3-дахи, литературна энциклопедиин 3, 4, 5-дахи, СССР-эй түүхэ, СССР-тэ социализм байгуулга, түүхэтэ энциклопедиин 13-дахи ботинууд абтанхай.

Мүн дээрэ хэлэгдэһэн номуудһаа гадна, институдай, һургуулинуудай багшанарай, хэшээлдээ хэрэглэхэ элдэб янзын номууд, уран һайханай, политическэ, медицинын, научна атеизмын асуудалнуудаар брошюра, номууд манай магазинда олоор абтаһан байна. Илангаяа үнгэрһэн жэлдэ шэнэ зохёолнуудта захил хэгшэд ээлжээтэ номуудаа саг соонь ерэжэ абахыетнай хүлеэнэбди. Мүн шэнээр захил хэхэ дуратайшуул манай магазинда ерэжэ байхыетнай урина бди.

П. БУДАЖАПОВА,
магазинние даагша.

„Тайшаагай ташуур" хүдөөгэй сценэ дээрэ

СЭЛЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Юрөөгэй арадай театрта «Түрүүшын алхамууд» гэһэн нэгэ актай зүжэгэй һүүлшын бэлдэлгэ дүүрэжэ, хүдөөгэй ажалшадта харуулагдажа эхилбэ.

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряадай драматическа театрай актриса Елена Санжимитыпова энэ зүжэг зохёоһон, мүн тэрэнээ хүдөөгэй клубай сценэ дээрэ найруулан табилсаһан байха юм. Түрүүшынхеэ харуулагдажа эхилһэн зүжэг нютагай зондо аргагүй һайшаагдаа.

Мүнөө энэ уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд Буряадай мэдээжэ уран зохёолшо Хоца Намсараевай «Тайшаагай ташуур» гэһэн зүжэг найруулжа табихаар бэлдэжэ эхилэнхэй. Зүжэгтэ хамтадаа 27 хүн хабаадалсана. Тэдэнэй дунда уран һайханай искусстваар һонирходог Юрөө нютагай багшанар, механизаторнууд, малшад, медицинын хүдэлмэрилэгшэд бии.

Соёлой байшангай директор, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата ажал ябуулагша Александр Галсанов һаяшаг Москва хото соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй съездэ хабаадалсахаяа мордобо.

Ц. БАЛДАНОВ.

ХИЛЫН САДАНАҺАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, АРАДУУДАЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛАЙ АША ТУҺАДА

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөнэй дүнгүүдые дэлхэйн хэблэл үргэнөөр толилжо үргэлжэлһөөр. Европодохи эб найрамдал, аюулгүй байдал болон хани харилсаанай, мүн баһа ниитэ Европын зүблөөндэ бэлэдхэл хэхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ, уласхоорондын бусад шухала асуудалнуудаар һанал бодолоо андалдаха талаар Прагада болоһон уулзалга уласхоорондын мүнөө үеын оршон байдалай гол шухала асуудалнуудые шиидхэхэ замда шэнэ шухала алхам болоно гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ.

РУМЫНИ. «Скынтейя» газетэ Прагада болоһон зүблөөнэй дүнгүүдые «Европодо аюулгүй байдал хангаха ажал ябуулгын үргэн программа» гэһэн гаршаг доро тунхаглаһан байна. Прагада болоһон зүблөөнэй дүнгүүдые тайлбарилхадаа, энэ хадаа уласхоорондын шухала ябуулга, Европые эб найрамдалай, аюулгүй байдалай, хани харилсаанай түби болгохо тухай социалис оронуудай хүсэл оролдолгын шэнэ толотомо гэршэ болоно гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

ФРГ. Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй Прагада болоһон зүблөөнэй дүнгүүдые Германиин Коммунис парти халуунаар амаршална. Германиин Коммунис партиин хэблэлэй албанаар партиин правлениин Бонндо тунхаглагдаһан мэдүүлгэ соо энээн тухай хэлэгдэнэ. Прагада болоһон зүблөөн хадаа «Европо түбидэхи түгшүүрилые саашадань һуларуулха хэрэгтэ социалис гүрэнүүдэй конструктивна шэнэ хубита» болоно гэжэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

США. Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөнэй хүдэлмэриин дүнгүүдтэ американска хэблэл ехэ анхарал хандуулна. Прагада баталагдан абтаһан «Европодохи эб найрамдал, аюулгүй байдал, хани харилсаан тухай Декларациие» тайлбарилхадаа, газетэнүүд Европо түбидэ аюулгүй байдал хангаха, Европын гүрэнүүдэй харилсаа холбоое һайжаруулха тухай хэлэгдэһэн бүлэгыень энэ документ сооһоо онсолон заана. «Европодохи түгшүүрилэй зарим тэды һуларжа байһан үедэ баталагдан абтаһан Декларации хойшодоо эб найрамдалта байдал тогтохо гэһэн һанал бодол түрүүлнэ»,— гэжэ «Балтимор сан» газетэ тэмдэглэнэ.

Уласхоорондын эб найрамдал бэхижүүлхын аша туһада бүгэдэ ниитээрээ гүйсэд дүүрэнээр буу зэбсэг, түбхын түрүүлэн ядерна буу зэбсэг гаргалгые болюулха асуудалые али бүхы талаарнь шиидхэлгэдэ Европын гүрэнүүд нүлөө үзүүлхэ ёһотой гээд Прагада болоһон уулзалгын үедэ хэлэгдээ гэжэ ГДР-эй, Болгариин, Чехословакиин, Монголой, Франциин хэблэлнүүдтэ тэмдэглэгдэнэ.

Шэнэ хэһээн хюдалга бэлдэгдэнэ

ЛОНДОН. ТАСС-ай корреспондент В. Василец мэдээсэнэ:

Буһалгаа хэһэн овамбо угсаатанай хүдэлмэришэдые хэһээн дарахын тулада сэрэгүүдые Намиби эльгээхэ тухай хараа бодомжотой байһанаа ЮАР-ай хархис засагаархид мэдүүлбэ. Сэрэгшэд нютагай полицида горитой ехэ дэмжэлгэ, туһаламжа үзүүлхэ ёһотой гэжэ Лондоной «Гардиан» газетын корреспондент Кейптаунһаа мэдээсэнэ.

ЮАР-ай засагаархид хуули бусаар энэ оронние эзэмдэжэ байха зуураа, тус оронной арад түмэнэй эрилтэ хэжэ, ООН-ой шиидхэбэри гаргажа байгаашье һаань, тэрээндэ бэеэ даанги байдал олгохые орһи таһа арсана.

Үдэрһөө үдэртэ Бангладешэй город, тосхонууд амгалан байдалдаа орожо байна. Магазин, базаарнууд нээгдэнхэй, гүрэнэй эмхи зургаанууд хүдэлжэ эхилбэ. Зүүн Бенгалиин арад зон ажабайдалаа шэнээр зохёожо эхилэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Джессура город шадархи таряашад ажалдаа.

ТАСС-ай фотохронико.

ВФП-гэй МЭДҮҮЛГЭ

ПРАГА. (ТАСС). Американска империалистнууд болон Тхиеугай хархис засагаархид Урда Вьетнамай Каунгчи провинциин ба бусад районуудай миллионһоо үлүүтэй хүн зониие тэдэнэй гэр байраһаа хэдэн зуугаад модоной газарта оршоһон ороной урда захада байдаг концентрационно лагерьнуудта харшалан байлгана гэжэ ВФП-гэй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Энэ дээрмэдэлгын хархис аашa хадаа һуурин зониие олоорнь үлдэн гаргажа, ондоо тээшэнь абаашаад, тэдэниие богоолшолон дарлаха гэһэн түсэбэй хубинь болоно гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

ВФП американска империалистнууд болон хархис засагаархидай үйлэдэжэ байгаа энэ гутамшаг муухай ябадалые эрид шууд шүүмжэлнэ гэжэ мэдүүлгэ дотор заагдана, бүхы оронуудай ажалшан арадые, профсоюзуудые энэ зэрлиг муухай гэнтэ ябадалда эсэргүүсэхыень уряална.

—□—

Апелляционно сүүдэй шиидхэбэри

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). США-гай Компартиин гэшүүн байһанайнь түлөө Анджела Дэвисые ажалһаань гаргаха тухай Калифорниин университедэй шиидхэбэриие Калифорни штадай апелляционно сүүд «конституцида таарахагүй ябуулга» болоно гэжэ соносхоо. Компартида хабаатай байлга багшалалгын ажал хүдэлмэриһөө арсаха үндэһэ баримта үгэнэгүй гээд сүүдэй шиидхэбэри дотор заагдана.

—□—

Пенсеэр хангадаг болохонь

ДАР-АС-САЛАМ. (ТАСС). Пенсеэр хангаха тухай Хуулиин проектые Танзаниин национальна суглаан нэгэн дуугаар һайшааба. Тус хуули орон дотор социальна хангалгын ёһо гурим гуримшуулан һайжаруулха байна.

Британиин колониальна эзэмдэлгын үе сагһаа хойшо орон доторой уголовно кодексдо оруулагдаһан хүн зониие сохин хэһээлгые болюулха хуулиин проект баталһан байна.

СКЮ-гэй ХОЁРДОХИ КОНФЕРЕНЦИ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ДҮҮРГЭБЭ

БЕЛГРАД. (ТАСС). Югославиин коммунистнуудай Союзай хоёрдохи конференци эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. СКЮ-гэй Түрүүлэгшэ И. Броз Тито январиин 27-ой үдэшын заседани дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлэһэн байна. Тиихэдээ тэрэ конференци дээрэ гурбан үдэрэй турщада болоһон хөөрэлдөөнэй дүн согсолхо зуураа Югославиин коммунистнуудай үмэнэ оршоһон зорилгонуудые найруулан табиһан байха юм.

Конференци СКЮ-гэй Президиумэй, Уставай болон Шалгалтын комиссинуудай нэгэдэхи болон хоёрдохи конференцинүүдэй хоорондохи саг соо хэһэн хүдэлмэриие зүбшэн хэлсээд, ажал ябуулгыень һайшааһан байна.

Конференциин дүүрэһэнэй һүүлээр И. Броз Титогой түрүүлэлгэ доро СКЮ-гэй Президиумэй заседани боложо, тэрээн дээрэ гүйсэдхэхы бюрогой шэнэ бүридэл һунгагдаа.

ЭЗЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙШҮҮЛЭЙ ХЭРЗЭГЫ ААША

ДАМАСК. (ТАСС). Израилиин эзэмдэһэн Арабай газар нютагуудта һуурин улад зониие гам хайрагүйгөөр хашана, харшална. Сириин газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Израилиин эзэрхэг түримхэй засагаархид партизануудта туһа хүргэбэт гэжэ һэжэг түрэн, Газын сектортэ зуун араб хүнүүдые барижа тушааба. Наср, Джебели, дээдэ Галелейдэхи Сульма нютагуудта хорин араб хүнүүд түрмэдэ хаагдаһан байна. Мүнөө үедэ Израилиин түрмэ түлшэдэ гурба мянга гаран араб зон хаагдан зобожо байнхай.

Израилиин түрмэдэ хэрзэгы шэрүүн гуримтай, эндэ хаагдаһан хүнүүдые хайра гамгүйгөөр сохидог. Тель-Авивһаа урагшаа оршодог Ашкелондохи түрмэ энэ талаар илангаяа шалгардаг юм. Энэ түрмэдэ хаагдагшад наранай элшэ нэбтэрэн орохо сонхогүй камерануудта һуулгагдадаг. Тэдэнэй олонхид бүхы наһан соогоо түрмэдэ байна.

Түрмын хүдэлмэрилэгшэд гурим буса ябадал гаргадаг байна. Зарим ушарта буу шуу хэрэглэхэ ябадал нэгэнтэ бэшэ үзэгдэнэ. Һүүлэй гурбан һарын туршада иимэ хёмороой эсэстэ түрмэдэ һууһан арбан зургаан хүн алуулһан, дүшэн хүн шархатаһан байха юм.

Хашаха хайраха, түрмэ түлшэдэ һуулгахаһаа гадна, Израилиин засагаархид араб улад зониие холын, түбхинөөгүй газар нютагуудта нүүлгэхэ гэһэн «Даянай түсэб» удаа дараалан бэелүүлжэ байнхай. Газын секторһээ үшөө арбан зургаа мянган арабуудые Рафах болон Хан Юнис гэһэн сүл губи газарнуудта нүүлгэхэ тухай шиидхэбэри Тель-Авивта соносхогдоо.

Аюулгүйн Соведэй нүүдэл сесси

АДДИС-АБЕБЭ. (ТАСС). ООН-ой Аюулгүйн Соведэй нүүдэл сесси эндэ Африкын байшан соо нээгдээ. Энэ хадаа тус эмхиин түүхэдэ түрүүлэн Африка түбидэ болоһон сесси мүн.

Африкын ба дэлхэйн олониитын һанаае олон жэлэй туршада зобоожо байһан асуудалнууд: колони болюулха, Африкада үндэһэ яһанай илгаа гаргалгада эсэргүү тэмсэл ябуулха асуудалнууд ООН-ой Генеральна Ассамблейн шиидхэбэреэр сессиин зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдана. Африкын бэеэ даанги байдалтай гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар Аюулгүйн Совет Урда Родезидэ, ЮАР-та, Намибида, Португалиин колонинуудта тохёолдожо байгаа аюул түбэгтэ байдалые хаража үзэхэ юм. Эдэ оронуудай арадууд үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадай, колонизаторнуудай дарлалта доро зобоһоор.

Энэ түбиин национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд Аддис-Абебэдэ мүн лэ уригдаа.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН СОВЕДЭЙ ХУРАЛДААН

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн соведэй президиумэй зүблөөн январиин 28-да эндэ нээгдээ. Таби гаран оронуудай ниитын элитэ ехэ ажал ябуулагшад тэрээндэ хабаадана.

Зүблөөндэ хабаадагшад Европодо аюулгүй байдал хангаха, Холбоото Штадуудай империалис эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүгээр Индохитадай арадуудай хэһэн тэмсэлые, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй генеральна секретарь Ромеш Чандра Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ажал ябуулга тухай элидхэл хэхэ.

СЭНХИР ЭКРАН

ОРБИТЫН ПРОГРАММ[...]
13.00 — дамжуулгын [...]грамма. 13.05 — орон дот[...] һонин. 13.15 — «Хонхо» [...]һэн һурагшадта зорюула[...]һан дамжуулга. 13.45 — «З[...]ровье» гэһэн дамжуулга. 14[...] — киногой аяншалгада [...]ратайшуулай клуб. 15.15 телевизионно театр. 16.25 «Эфир соо «Залуушуул» г[...] дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ[...]
18.30 — «Зимнее утро» [...]һэн уран һайханай фильм.

ОРБИТЫН ПРОГРАММ[...]
19.55 — дамжуулгын [...]грамма. 20.00 — Ленингр[...] хүгжэмтэ театрай ком[...] 22.30 — «Европо: бол[...] ушар, оронууд, шиидхэгд[...] асуудалнууд» гэһэн дамжуу[...]

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ[...]
23.00 — киноочерк. 23.1[...] «Карусель» гэһэн шэнжэ[...] 24.00 — «Время» гэһэн [...]лэй һонинной программа.

ПРАВДА БУРЯТИ[...]

Нэгэдэхи хуудаһанда. «А[...]шадай ажаһуудал хангал[...] албанай хүдэлмэрилэгшэдэ[...] циалис уялганууд». КПСС ЦК-да, СССР-эй Министр[...]дэй Соведтэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. [...]тийна хронико. Ан үсхэбэр[...] тухай фоторепортаж. Хурш[...]ластьһоо. «Ехэ удха шана[...] хэрэг» — ТАСС-ай материа[...]

Гурбадахи хуудаһанда. «[...]рэнги» гэһэн уран зохё[...] хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. [...]лын саанаһаа. Республ[...] нютаг бүхэнһөө ерэһэн м[...]сэлнүүд.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Н-03371. Заказ № 117[...]